

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

12.05 – БКР. 2270 “С” 2023.12.14. 080 ПЗ

МУСІЙЧУК ДАРІЇ АНАТОЛІЇВНИ

2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет аграрного менеджменту

**ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
В.о. завідувача кафедри
виробничого та інвестиційного
менеджменту**

_____ Тетяна ВЛАСЕНКО
(підпис) (ПІБ)
“ ____ ” _____ 2024 р.

**БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: Формування інвестиційної привабливості підприємства**

Спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і назва)

Освітня програма «Менеджмент»

Гарант освітньої програми

д.е.н., професор

(підпис)

Віра БУТЕНКО

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи

к.е.н., доцент

(підпис)

Тетяна ВЛАСЕНКО

Виконав

(підпис)

Дар'я МУСІЙЧУК

КИЇВ – 2024

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет аграрного менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. завідувача кафедри
виробничого та інвестиційного
менеджменту

Тетяна ВЛАСЕНКО
(ПІБ)
К.е.н., доцент (науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

“ _____ ” _____ 2023 р.

З А В Д А Н Н Я
на виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи студенту

Мусійчук Дар'ї Анатоліївни
(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і назва)

Освітня програма «Менеджмент»

Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи **Формування інвестиційної привабливості підприємства**

затверджена наказом ректора НУБіП України від “14” грудня 2023 р № 2270 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____
(рік, місяць, число)

Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи:

1) закони та нормативно-правові акти України; 2) методичні рекомендації; 3) енциклопедичні, словникові та довідникові джерела; 4) навчальна та наукова література; 5) фахові періодичні видання; 6) матеріали державної статистики; 7) офіційні дані ТОВ «АЛЕАНА»

Перелік питань, які потрібно розробити:

1. Дослідити теоретичні основи аналізу інвестиційної привабливості підприємства

2. Визначити основні методи аналізу інвестиційної привабливості підприємства

3. Провести організаційно-економічну характеристику ТОВ «АЛЕАНА»

Дата видачі завдання “ _____ ” _____ 2023 р.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи

Тетяна ВЛАСЕНКО
(підпис)

Завдання прийняв до виконання

Дар'я МУСІЙЧУК
(підпис) (прізвище та ініціали студента)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА».....	8
1.1. Чинники формування інвестиційної привабливості.....	8
1.2. Рівні інвестиційної привабливості підприємства.....	15
1.3. Методи аналізу інвестиційної привабливості підприємства.....	20
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АЛЕАНА».....	28
2.1. Загальна характеристика діяльності та техніко-економічні показники діяльності підприємства.....	28
2.2. Аналіз фінансового стану підприємства.....	32
2.3. Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.....	38
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	49
3.1. Організаційний план впровадження інвестиційного проекту та оцінювання ризиків.....	49
3.2. Рекомендації для покращення інвестиційної привабливості ТОВ «АЛЕАНА».....	66
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах значна кількість підприємств зіштовхується із такою проблемою як нестача фінансових ресурсів для впровадження інвестиційних проектів, тому промислові підприємства потребують залучення коштів інвесторів. У зв'язку із цим, промислові підприємства мають регулярно оцінювати власний рівень інвестиційної привабливості. Інвестиції являються двигуном та основним важелем для розвитку та розширення підприємств. Гостра конкуренція та обмеженість інвестиційних ресурсів спонукає інвесторів до ретельного вибору суб'єкта господарювання щодо вкладання коштів для забезпечення їх раціонального використання та отримання кращого результату.

Теоретичні проблеми забезпечення інвестиційної привабливості підприємств як основного чинника залучення ресурсів для здійснення інвестиційної діяльності розглядаються в працях провідних іноземних та вітчизняних вчених, таких як Дж. Кейнс, І. Фішер, Г. Александер, Д. Бейлі, Л. Гітман, М. Джонк, У. Шарп, І.О. Бланк, Л.М. Борщ, Н.І. Лахметкіна, Т.В. Майорова, А.А. Пересада, А.М. Поручник, Н.А. Русак, В.А. Русак, Н.О. Татаренко та інші.

Фундаментальні та прикладні питання аналізу інвестиційної привабливості підприємств та оцінки ефективності інвестицій вивчали у своїх працях вітчизняні науковці: К.С. Берестовий, Н.Ю. Брюховецька, О.І. Гуторов, С.О. Гуткевич, П.А. Лайко, Н.С. Макарій, Г.М. Підлісецький, В.П. Савчук, О.В. Хасанова та ін.

Метою роботи є теоретико - методичне обґрунтування наукових засад та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «АЛЕАНА».

Для досягнення поставленої мети у роботі, необхідно виконати такі завдання:

1. Дослідити теоретичні основи аналізу інвестиційної привабливості підприємства.

2. Визначити основні методи аналізу інвестиційної привабливості підприємства.

3. Провести організаційно-економічну характеристику ТОВ «АЛЕАНА».

4. Дати оцінку фінансово-економічному стану ТОВ «АЛЕАНА».

5. Провести аналіз інвестиційної привабливості ТОВ «АЛЕАНА».

6. Запропонувати напрямки підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «АЛЕАНА» та оцінити ефективність запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є процеси організації інвестиційної діяльності підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних засад щодо процесу підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «АЛЕАНА».

Методи дослідження. Для вирішення поставлених у роботі завдань використані різноманітні загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема, деталізації, порівняння, абсолютних та відносних величин, рядів динаміки та економіко-математичного моделювання, табличний і графічний методи.

Практичне значення одержаних результатів. Розроблені в результаті дослідження теоретичні положення та практичні рекомендації можуть бути використані в діяльності промислових підприємств України.

Структура роботи: робота складається з вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Список використаних джерел включає 37 найменувань.

Результати роботи можуть бути використані у практичній діяльності досліджуваного підприємства - ТОВ «АЛЕАНА»; м. Обухів, Київської області.

РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

1.1. Чинники формування інвестиційної привабливості

Україна з початком російської агресії в лютому 2022 року втратила можливість економічного зростання та залучення іноземних інвестицій у бізнес-сектор. На це є кілька причин. Очевидною та першочерговою з них є ризик втрат інвестором інвестованих коштів.

На сьогоднішній день багато держав цивілізованого світу заявили про свій намір долучитися до повоєнної відбудови України, перед якою відкрилась можливість стати членом Євросоюзу. Це додає впевненості у майбутньому, проте вітчизняна економіка має працювати вже зараз, бо саме на ній тримається забезпечення наших громадян.

Кожне комерційне підприємство зацікавлене у підвищенні рівня інвестиційної привабливості, оскільки прагне розвивати виробництво, підвищувати конкурентоспроможність і залучати ресурси на інвестиційному ринку на кращих умовах. Залучення інвестицій для вітчизняних підприємств є однією з ключових умов їх економічного розвитку, оскільки дозволить підвищити фінансовий потенціал.

Потреба господарюючих суб'єктів в регулярних інвестиціях потребує формування таких умов і, відповідно, досягнення таких результатів їх економічної діяльності, які б зацікавили інвесторів.

Інвестиційна привабливість визначається через поєднання характеристик, засобів, можливостей, що відображають у сукупності потенційний платоспроможний попит на інвестиції. По суті, інвестиційна привабливість країни - це характеристика, що відображає вигідність або невигідність вкладення грошових коштів в країну.

В результаті аналізу підходів можна виділити три напрямки в тлумаченні категорії «інвестиційна привабливість»: 1) на основі цілей інвестора; 2) на

основі сукупності різних факторів; 3)на основі співвідношення дохідності та ризику.

Прихильники першої групи: дана група авторів підходить до розуміння інвестиційної привабливості в більшій мірі з боку інвестора, який багатогранно оцінює об'єкт.

В даному випадку інвестиційна привабливість визначається сукупністю економіко-психологічних показників, що визначають для інвестора можливість отримання максимального прибутку в результаті вкладення капіталу при мінімальному ризику вкладених коштів. Підхід не містить зіставлення цілей інвестора з їх можливостями без ризикової реалізації, а також не враховує ступінь готовності інвестора прийняти на себе цей ризик [1].

Подальше розширення та вдосконалення виробництва, спрямування наявних матеріальних та фінансових ресурсів на забезпечення конкурентоспроможності продукції є основою формування інвестиційної привабливості підприємства та запорукою його ефективного та результативного функціонування.

До найбільш характерних думок вчених, які можна віднести до другої групи, що погоджує поняття інвестиційної привабливості з цілями інвестора, можна віднести визначення Ігольникова Г.Л. та Патрушева Є.Г., які вважають, що інвестиційна привабливість – це гарантоване надійне і своєчасне досягнення цілей інвестора на базі економічних результатів діяльності даного інвестора. Думки цієї групи вчених мають досить важливе значення, проте не повністю враховують інтереси суб'єктів інвестиційного процесу.

Теж стосується думок вчених, які пов'язують визначення інвестиційної привабливості з фінансовими результатами діяльності організації (доходами) і ризиками. Так, на думку В.В. Бочарова і В. Є. Леонтєва інвестиційна привабливість – це наявність економічного ефекту (доходу) від вкладення грошей при мінімальному рівні ризику. В. Шарп і Х. Марковіц первинним вважають отримання максимального прибутку при заданому рівні ризику.

Слід зазначити також, що досить часто поняття «інвестиційна привабливість» в економічній літературі використовується для оцінки доцільності здійснення інвестицій в той чи інший проект, вибору альтернативних варіантів здійснення і визначення ефективності розміщення ресурсів.

В економічній літературі досі не має єдиного підходу щодо розуміння сутності поняття «інвестиційна привабливість». Виділяють дві характеристики інвестиційної привабливості підприємства [2]:

- як інвестиційну привабливість об'єкта інвестування, під якою слід розуміти інтегральну характеристику підприємства з точки зору його фінансового стану та можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки й інформаційної забезпеченості тощо;

- інвестиційну привабливість як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись залежно від цілей інвесторів, виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти, економічного розвитку підприємства впродовж певного періоду.

Для успішного управління інвестиційною привабливістю потрібно усвідомити, що на її формування мають вплив певні чинники, дія яких у своїй сукупності підвищує її або навпаки – знижує.

Н. А. Корнева поділяє чинники впливу на інвестиційну привабливість на такі групи: економічні, політичні, організаційно-правові, законодавчі, соціальні і соціокультурні, екологічні, виробничі, інноваційні, інфраструктурні, споживчі, кримінальні, фінансові, ресурсно-сировинні, трудові, інституціональні [3].

В. М. Гончаров, М. М. Білоусова, Н. М. Гуляєва та Н. К. Рябченко сукупність чинників, що впливають на інвестиційну привабливість, розділили на зовнішні та внутрішні, або на чинники прямої та непрямой дії.

До внутрішніх чинників впливу на інвестиційну привабливість підприємства віднесено [4, 5]:

- технічний чинник, який характеризує наявність основних засобів, їх структуру, вік та рівень використання, ступінь зношеності та виробничу потужність, продуктивність та відповідність використовуваних виробничих технологій світовим стандартам тощо;

- трудовий чинник, який передбачає аналіз структури, професійно - кваліфікаційного складу працівників підприємства, продуктивність праці та резерви її зростання, рівень та умови оплати праці тощо;

- організаційний чинник, який описує організацію виробничого процесу у часі та просторі, а також розглядає методи організації виробництва та ступінь його автоматизації;

- ресурсно-сировинний чинник, дає можливість оцінити доступність підприємства до сировинних джерел тощо;

- комерційний чинник базується на аналізі теперішньої та потенційної місткості ринку, дає можливість оцінити та спрогнозувати обсяги діяльності та потреби в інвестиційних ресурсах;

- фінансово-аналітичний чинник допомагає оцінити стан ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності господарюючого суб'єкта;

- чинник конкурентоспроможності характеризує можливість підприємства успішно господарювати, виробляти конкурентоспроможну продукцію та утримувати конкурентні позиції на ринку;

- інноваційний чинник визначає кількість інновацій, впроваджених в цілому на підприємстві в галузі техніки та технологій, організації виробничих процесів, продукції, управлінні тощо;

- виробничий чинник оцінює в цілому ефективність виробничої діяльності підприємства, а саме завантаженість основних засобів, ефективне використання будівель та споруд, логістичні процеси всередині підприємства, ефективність виробничої інфраструктури тощо;

- споживчий чинник дає оцінку цінності продукції підприємства для споживачів, яка базується на її якості та конкурентоспроможності.

До зовнішніх чинників віднесемо:

- географічний чинник, що характеризує діяльність підприємства щодо розміщення його відносно основних шляхів сполучення, комунікацій, близькість до сировинної бази, оцінює вплив зайнятості та безробіття в регіоні на діяльність підприємства, вартість оренди землі;

- екологічні чинники показують відповідність основним екологічним законодавчим на нормативним актам, санітарно-гігієнічним нормам з метою зменшення негативного впливу на довкілля у вигляді викидів відходів виробництва;

- правові чинники дають можливість оцінити доцільність інвестування враховуючи чинні норми оподаткування, наявність податкових пільг, вільних від податків зон, амортизаційну політику держави, умови одержання кредитів тощо;

- грошово-кредитні чинники дають можливість оцінити рівень інфляції, стабільність національної валюти, банківської системи, механізмів експортно-імпортних операцій, фінансової стабільності держави;

- політичні чинники характеризують стабільність політичної системи, частоту зміни уряду, кількість та гостроту політичних скандалів, ступінь довіри до влади тощо;

- законодавчі чинники визначаються дією норм законодавчих актів загальних та галузевих, які впливають на діяльність підприємства, що призвані захищати права інвесторів;

- соціальні чинники визначаються такими факторами як культурні настанови, менталітет, смаки та уподобання споживачів, купівельна спроможність населення.

Звичайно ж, на інвестиційну привабливість підприємств, окрім вище перерахованих загальноекономічних чинників, вагомий вплив чинять чинники, зумовлені специфікою господарської діяльності тієї галузі, в якій працює підприємство.

Схематично вплив економічних чинників на інвестиційну привабливість підприємств галузі наведено на рис. 1.1.[6]

Рисунок 1.1. Схема впливу умов на привабливість підприємства

Джерело: розроблено автором на основі узагальнення джерел

З рисунку 1.1. видно, що інвестиційна привабливість підприємства галузі залежить насамперед від таких чинників: наявності в підприємства перспектив подальшого розвитку; ефективності здійснюваної підприємством маркетингової діяльності; ефективності використання підприємством власних та залучених інвестиційних ресурсів; результативності здійснюваної підприємством фінансово-господарської діяльності.

Загалом масив показників за допомогою яких визначають ефективність використання інвестиційних ресурсів є досить репрезентативним і суттєво впливає на інвестиційну привабливість підприємств промислової галузі [7].

Інвестори завжди прагнуть отримати інформацію не лише про ті чинники, які покращують інвестиційну привабливість об'єкта інвестування, але й про ті, які негативно впливають на інвестиційну привабливість підприємства.

Кожне підприємство може потерпати від низки негативних чинників, що призводять до втрати прибутку інвестором. До таких чинників належать: некваліфікований менеджмент підприємства; неефективна структура активів; неправильна оцінка фінансово-економічного стану партнерів; нестабільне

фінансове становище підприємства; низька кваліфікація керівництва підприємства тощо.[8]

Прийняття інвестиційних рішень завжди пов'язане з ризиком, який переслідує інвестора та підприємця на кожному кроці. Зрозуміло, що чим меншим буде ризик, тим вищою буде інвестиційна привабливість підприємства, і навпаки. Щоб зменшити рівень економічного ризику, інвестор прагне отримати якомога повнішу інформацію про об'єкт інвестування, галузь, регіон а також умови господарювання, які суттєво впливають на показник привабливості підприємства.

1.2. Рівні інвестиційної привабливості підприємства

Приймаючи рішення про вкладення капіталу для інвестора важливо, щоб висока привабливість забезпечувалась на всіх етапах прийняття інвестиційних рішень, від вибору країни-реципієнта - до визначення конкретного інвестиційного проекту. Тобто інвестиційна привабливість розглядається як багаторівнева система. У більшості випадків виділяють такі рівні: країна, галузь, регіон, окреме підприємство, окреме виробництво. Підприємство в цій системі є кінцевим пунктом вкладення засобів, де реалізуються конкретні проекти. Співвідношення цих рівнів для різних інвесторів може мати різні значення і послідовність. У більшості випадків інвесторів цікавлять усі рівні інвестиційних переваг.

Коюда В.О. виділяє чотири рівні: привабливість державних, галузевих, регіональних та фірмових інвестицій [11]. Інвестиційну привабливість підприємства на рівні регіону оцінюють територіальні органи державної влади за такими критеріями: рейтинг досліджуваного об'єкта на регіональному ринку, рівень впливу на соціально-економічний розвиток регіону, яке відношення територіальних органів державної влади до підприємства тощо. Дана оцінка являється основою формування ефективної регіональної інвестиційної

політики. Потенційними інвесторами являються як і регіональні органи державної влади, так і великі фінансово-кредитні компанії.

Інвестиційна привабливість підприємств на рівні галузі виходить з огляду на потребу відділення галузевих підприємств, здатних самостійно здійснювати виробничий процес від підприємств, що потребують фінансових вкладень з боку держави або пільгового кредитування. Дана оцінка дає змогу формувати інвестиційну стратегію розвитку галузі.

Бланк І.О., Ястремська виділяють три рівні інвестиційної привабливості: макроекономічний – на рівні країни; мезоекономічні – на галузевому та регіональному рівні; мікроекономічні – на рівні підприємства [12].

Таблиця 1.1.

Фактори формування інвестиційної привабливості на різних рівнях економіки

Фактори	Рівень впливу		
	макрорівень	мезорівень	мікрорівень
Інституціональні	внутрішня і зовнішня політична стабільність країни; гарантія прав і свобод особи; ступінь державного втручання в економіку країни; торговельна політика країни; рівень інтегрованості Національного законодавства у світове правове поле; стабільність господарського, фінансового та податкового права; захист інтелектуальної власності у країні; митна політика й участь і світових організаціях; захист прав вітчизняних та іноземних інвесторів.	внутрішня і зовнішня політична стабільність регіону; гарантія прав і свобод особи; ступінь державного втручання в економіку регіону (галузі); підтримка малого та середнього бізнесу в регіоні (галузі); торговельна політика регіону; захист інтелектуальної власності у регіоні; ступінь легкості отримання дозволів та підключення до комунікацій	стабільність внутрішньої політики підприємства; гарантія прав і свобод працівника; ступінь державного втручання в економіку підприємства; торговельна політика підприємства; діяльність підприємства відповідно до чинного нормативно-правового законодавства; розвиток комунікаційної мережі на підприємстві.
Економічні	загальна характеристика економіки й стабільність національної валюти; темпи росту ВВП; податки, тарифи, пільги;	загальна характеристика економіки регіону (галузі); темпи росту ВРП; вивчення потреб та	загальна характеристика економіки підприємства; темпи росту валової продукції підприємств; норми середнього

	можливість репатріації капіталів; характеристика банківської системи та її послуг в економіці країни; екологічна обстановка: вимоги стандартизації, квотування та штрафи в економіці країни; валютні та фінансові ризики.	ресурсів регіону (галузі); інформаційна кампанія в регіоні (галузі); екологічна обстановка: вимоги стандартизації, квотування та штрафи в економіці регіону (галузі); характеристики місцевих ринків.	прибутку на підприємствах даного типу; легкість та доступність кредитних ресурсів для підприємств; фінансові ризики; рівень інформаційного забезпечення та доступу до глобальних мереж; вартість виробничих ресурсів.
Соціальні	рівень соціального розвитку суспільства, соціальних умов та життя населення в країні; толерантність суспільства відносно інших віросповідань і національностей у країні; ступінь політичної активності населення в країні; рівень криміногенної ситуації в країні; рівень розвитку профспілкового руху в країні	рівень соціального розвитку суспільства, соціальних умов та життя населення в регіоні; ступінь політичної активності населення в регіоні; рівень криміногенної ситуації в регіоні; рівень розвитку профспілкового руху в регіоні.	рівень освіченості та кваліфікаційної підготовки робочої сили; активність профспілок на підприємстві; соціально-психологічний клімат на підприємстві; стилі та форми управління на підприємстві.

Джерело: сформовано автором на основі даних [12]

Нападовська І.В. пропонує розглядати лише два рівні інвестиційної привабливості: макрорівень (галузь економіки, регіони, держава) та мікрорівень (підприємства, окремі проекти та фінансові інструменти).

Розглянемо два рівні впливу факторів формування інвестиційної привабливості підприємства в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

Рівні впливу факторів, що формують інвестиційну привабливість на різних рівнях економіки

Фактори	РІВЕНЬ ВПЛИВУ	
	МАКРОРІВЕНЬ	МІКРОРІВЕНЬ

Інституціональні	внутрішня і зовнішня політична стабільність країни; гарантія прав і свобод особи; ступінь державного втручання в економіку країни; торговельна політика країни; рівень інтегрованості національного законодавства у світове правове поле; стабільність господарського, фінансового та податкового права; захист інтелектуальної власності у країні; митна політика й участь і світових організаціях; захист прав вітчизняних та іноземних інвесторів	стабільність внутрішньої політики підприємства; гарантія прав і свобод працівника; ступінь державного втручання в економіку підприємства; торговельна політика підприємства; діяльність підприємства відповідно до чинного нормативно-правового законодавства; розвиток комунікаційної мережі на підприємстві.
Економічні	загальна характеристика економіки й стабільність національної валюти; темпи росту ВВП; податки, тарифи, пільги; можливість репатріації капіталів; характеристика банківської системи та її послуг в економіці країни; екологічна обстановка: вимоги стандартизації, квотування та штрафи в економіці країни; валютні та фінансові ризики	загальна характеристика економіки підприємства; темпи росту валової продукції підприємств; норми середнього прибутку на підприємствах даного типу; легкість та доступність кредитних ресурсів для підприємств; фінансові ризики; рівень інформаційного забезпечення та доступу до глобальних мереж; вартість виробничих ресурсів
Соціальні	рівень соціального розвитку суспільства, соціальних умов та життя населення в країні; толерантність суспільства відносно інших віросповідань і національностей у країні; ступінь політичної активності населення в країні; рівень криміногенної в країні; рівень розвитку профспілкового руху в країні.	рівень освіченості та кваліфікаційної підготовки робочої сили; активність профспілок на підприємстві; соціально-психологічний клімат на підприємстві; стилі та форми управління на підприємстві.

Джерело: розроблено автором на основі узагальнення джерел [13].

I. За рівнями оцінки інвестиційної привабливості виділяємо: привабливість інвестицій на макrorівні (привабливість інвестицій з боку держави, регіону, галузі); інвестиційна привабливість на мікрорівні (інвестиційна привабливість сфери діяльності об'єкта інвестування, підприємства).

II. За факторами формування інвестиційної привабливості: абсолютна (інвестиційна привабливість при якій між об'єктом інвестування та інвестором не існує будь-яких перешкод); відносна (інвестиційна привабливість згідно якої між об'єктом інвестування та інвестором існують певні групи перешкод);

III. За періодом оцінки:

- перспективна (інвестиційна привабливість підприємства можлива у майбутніх періодах за умови дотримання певних умов);
- поточна (інвестиційна привабливість на даний момент часу;
- потенційна (передбачає оцінку інвестиційного потенціалу підприємства з метою прогнозування інвестиційної привабливості на майбутнє).

IV. За специфікою галузі:

- інвестиційна привабливість машинобудівних, авіаційних, транспортних підприємств;
- інвестиційна привабливість будівельних компаній, торговельних підприємств. [13,14]

1.3 Методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Інвестиційну привабливість компаній в умовах формування ринкової економіки визначають за рівнем ефективності фінансово-господарської діяльності, забезпеченням високих темпів зростання, підвищенням конкурентоспроможності продукції, зростанням ринкової ціни її акцій. Здійснювана фінансова та інвестиційна політика повинна бути добре продуманою, збалансованою, орієнтованою не тільки на досягнення високих прибутків, а й на задоволення інтересів акціонерів та інвесторів. Вони, зазвичай, більше цінують стабільні прибутки, аніж доходи, одержані за рахунок високо ризикових операцій.

Визначення інвестиційної привабливості повинно базуватися на оцінці економічного потенціалу підприємства, перспектив розвитку підприємства, ринкового потенціалу, ефективності управління підприємством, перспективності галузі та оцінці умов інвестування.

Основним джерелом інформації для визначення інвестиційної привабливості є бухгалтерська (фінансова) звітність підприємства. Аналіз фінансового стану підприємства на основі вивчення звітності допомагає виявити «слабкі місця» у фінансових операціях, визначати спосіб

найефективнішого вкладення коштів, окреслити основні напрями діяльності компанії у майбутньому.

Оцінка фінансового стану підприємства складається з таких етапів:

1. Оцінка майнового стану підприємства та динаміка його зміни.
2. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства.
3. Оцінка ліквідності.
4. Аналіз ділової активності.
5. Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості).
6. Аналіз рентабельності. Розглянемо їх більш детально.

Першим кроком аналізу фінансового стану компанії є попередній аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства. Це детальна характеристика виробничих і фінансових показників. На цій стадії можна зробити висновок про наявність майнового та фінансового потенціалу підприємства, вивчити структуру капіталу та джерела фінансування, структуру активів компанії, проаналізувати ліквідність її ресурсів, визначити конкурентоспроможність компанії.

Попереднє дослідження ґрунтується на аналізі даних фінансових звітів компанії за декілька попередніх і звітних років. Ця інформація допомагає аналітикам зрозуміти, наскільки успішною була діяльність компанії в минулому, які перспективи одержання прибутку в майбутньому, на якій стадії розвитку вона знаходиться, які переваги фірми порівняно з іншими в межах однієї галузі.

Зіставлення фінансової звітності здійснюється постатейним порівнянням балансів, звітів про прибутки і збитки та звітів про рух грошових коштів і виявленням змін, що відбувались щороку. Важливим у зіставленні фінансової звітності є тренд, оскільки порівняння звітності за декілька років допомагає встановити його напрям, швидкість та амплітуду.

Структурний аналіз, який виявляє динаміку змін у структурі активів та їхніх джерел, складається із вертикального та горизонтального аналізів.

Вертикальний аналіз відображає структуру активів підприємства та джерел їх утворення, відповідає на питання, як розподілений капітал компанії,

тобто пропорції акціонерного та позикового капіталів. Вертикальний аналіз звіту про прибутки і збитки відображає структуру витрат підприємства.

Показники звітності подаються у відсотковому вираженні, що дуже зручно для порівняння різних підприємств, оскільки у цьому абсолютні суми не враховуються.

Відносні показники, на відміну від абсолютних, меншою мірою спотворюють реальні значення показників унаслідок інфляції.

Основою аналізу є система показників, які передбачають аналіз становища та динаміки економічного потенціалу підприємства, результатів та ефективності його використання. На основі обчислених фінансових коефіцієнтів досвідченому аналітику легко розробити майбутню інвестиційну стратегію.

Необхідно наголосити, що немає єдиної методики або якихось нормативних критеріїв для розрахунку фінансових коефіцієнтів, оскільки вони залежать від багатьох чинників: галузевого підпорядкування, принципів кредитування, структури власних і позикових коштів, позиції фірми на ринку тощо [16, с. 33-38].

Окрім аналізу фінансових показників, доцільно вивчити структуру витрат від реалізації продукції, дебіторську та кредиторську заборгованість підприємства.

Показники рентабельності, як основна характеристика ефективної діяльності підприємства, є найважливішими для інвесторів, оскільки характеризують ефективність діяльності компанії, а отже, і віддачу на здійснювані інвестиції.

Особливе значення для інвесторів мають темпи росту прибутку підприємства. За результатами опитування акціонерів 1000 провідних корпорацій Західної Європи і США консультанти з Кембриджу та Массачусетса з'ясували, що «інвестори однозначно надають перевагу компанії, яка демонструє швидкий ріст прибутку», але одночасно купують цінні папери

підприємств із високим ступенем прогнозованості прибутку і стійким характером його зростання [17].

Серед основних відносних показників рентабельності можна вирізнити: показники рентабельності власного капіталу, показники рентабельності продажу і показники рентабельності активів.

Показник рентабельності капіталу є найбільш суттєвим для інвесторів, оскільки характеризує результативність вкладення їхнього капіталу.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу обчислюється як відношення чистого прибутку підприємства до власного капіталу.

Власний капітал – це сума акціонерного капіталу та резервів, утворених із чистого прибутку підприємства.

Коефіцієнт рентабельності активів – це відношення чистого прибутку підприємства до середньорічної вартості його активів.

Коефіцієнт рентабельності продажу, що розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до виторгу від реалізації, є найпоширенішим коефіцієнтом серед фінансових аналітиків. Саме цей показник наводить відомий американський журнал «Fortune» поряд із коефіцієнтом рентабельності активів для оцінки ефективності діяльності купних світових компаній.

Показники фінансової стійкості містять коефіцієнти, які характеризують структуру акціонерного капіталу. Основним коефіцієнтом цього напряму фінансового аналізу є питома вага власного капіталу у валюті балансу підприємства, або коефіцієнт фінансової незалежності. На наявність у підприємства проблем із фінансовою стійкістю може вказувати використання ним короткотермінових позикових коштів як джерела фінансування довгострокових вкладень.

Показники ліквідності та платоспроможності дають змогу оцінити платоспроможність компанії у розрахунках із кредиторами та постачальниками.

З уваги на це, найсерйозніше питання полягає у тому, чи володіє компанія достатніми грошовими коштами та іншими ліквідними активами для своєчасної і відповідної оплати свого боргу та забезпечення поточних виробничих потреб.

Для інвестора ці показники важливі як характеристика ризику можливого банкрутства підприємства, а отже, і вимушеного продажу його активів у результаті задоволення позовів кредиторів. У випадку банкрутства підприємства кредитори мають переважне право перед акціонерами на одержання коштів. Підприємство може погасити свої короткострокові зобов'язання через платежі з банківських рахунків, а також термінову мобілізацію грошових коштів через продаж оборотних активів на ринку.

Показники ділової активності дають змогу визначити, наскільки ефективно компанія управляє своїми активами.

Показники оборотності активів та оборотності власного капіталу визначають рівень ділової активності підприємства і розраховуються як відношення річного виторгу від реалізації продукції за мінусом ПДВ і акцизного збору до середньорічної вартості активів і власного капіталу відповідно.

Показники ділової активності особливо важливо зіставляти із середньо галузевими, оскільки їх величина може суттєво коливатися залежно від галузі.

Остання група показників – коефіцієнти ринкової активності – є найбільш цікавою, оскільки аналіз акціонерного капіталу та оцінка становища фірми на ринку цінних паперів цікавить не лише майбутніх інвесторів, але й власників компанії – акціонерів. Для розрахунку ринкових показників недостатньо даних із опублікованих фінансових звітів. Тому необхідна додаткова інформація, одержати яку можна з інформаційних джерел фондового ринку.

Структуру виторгу від реалізації продукції (частка грошових коштів, бартеру, векселів) можна вважати специфічним українським показником, оскільки натуралізація економіки – один із основних виявів своєрідності вітчизняної господарської системи.

Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей особливо важливий для дослідження підприємств, охоплених кризою не платежів.

В Україні розроблена і діє Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, що затверджена наказом Агентства з

питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998 р. Ця Методика розроблена відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність», Указу Президента «Про утворення Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій» [23] та Положення про реєстр неплатоспроможних підприємств та організацій, з метою визначення інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємств та організацій, прискорення реалізації інвестиційних проектів, заохочення до інвестицій вітчизняних та іноземних підприємців, надання методичної допомоги спеціалістам, які займаються розробкою заходів з проведення оздоровлення виробничої сфери.

Дана методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій передбачає розрахунок шести груп показників:

- 1) показники оцінювання майнового стану;
- 2) показники оцінювання фінансової стійкості (платоспроможності);
- 3) показники оцінювання ліквідності активів;
- 4) показники оцінювання прибутковості;
- 5) показники оцінювання ділової активності;
- 6) показники оцінювання ринкової активності.

Незважаючи на те, що одержана за цією методикою інтегральна оцінка дає змогу поєднати в одному показнику багато різних за назвою, одиницями вимірювання, вагомістю та іншими характеристиками чинників, вона має ряд серйозних недоліків.

До основних недоліків можна віднести:

- компенсаційний характер одержаної оцінки (високі оцінки за одними критеріями можуть компенсувати низькі оцінки за іншими),
- суб'єктивний характер значень вагомості груп показників оцінювання інвестиційної привабливості,
- відсутність процедур перевірки результатів експертного оцінювання з метою визначення їх достовірності та ін [15].

Висновки до розділу 1

В економічній літературі досі не має єдиного підходу щодо розуміння сутності поняття «інвестиційна привабливість». Виділяють дві характеристики інвестиційної привабливості підприємства:

1) як інвестиційну привабливість об'єкта інвестування, під якою слід розуміти інтегральну характеристику підприємства з точки зору його фінансового стану та можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки й інформаційної забезпеченості тощо;

2) інвестиційну привабливість як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись залежно від цілей інвесторів, виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти, економічного розвитку підприємства впродовж певного періоду.

Для успішного управління інвестиційною привабливістю потрібно усвідомити, що на її формування мають вплив певні чинники, дія яких у своїй сукупності підвищує її або навпаки – знижує.

Інвестори завжди прагнуть отримати інформацію не лише про ті чинники, які покращують інвестиційну привабливість об'єкта інвестування, але й про ті, які негативно впливають на інвестиційну привабливість підприємства.

Кожне підприємство може потерпати від низки негативних чинників, що призводять до втрати прибутку інвестором. До таких чинників належать: некваліфікований менеджмент підприємства; неефективна структура активів; неправильна оцінка фінансово-економічного стану партнерів; нестабільне фінансове становище підприємства; низька кваліфікація керівництва підприємства тощо.

Приймаючи рішення про вкладення капіталу для інвестора важливо, щоб висока привабливість забезпечувалась на всіх етапах прийняття інвестиційних рішень, від вибору країни-реципієнта – до визначення конкретного інвестиційного проекту. Тобто інвестиційна привабливість розглядається як

багаторівнева система. У більшості випадків виділяють такі рівні: країна, галузь, регіон, окреме підприємство, окреме виробництво. Підприємство в цій системі є кінцевим пунктом вкладення засобів, де реалізуються конкретні проекти. Співвідношення цих рівнів для різних інвесторів може мати різні значення і послідовність. У більшості випадків інвесторів цікавлять усі рівні інвестиційних переваг.

Визначення інвестиційної привабливості повинно базуватися на оцінці економічного потенціалу підприємства, перспектив розвитку підприємства, ринкового потенціалу, ефективності управління підприємством, перспективності галузі та оцінці умов інвестування.

Основним джерелом інформації для визначення інвестиційної привабливості є бухгалтерська (фінансова) звітність підприємства. Аналіз фінансового стану підприємства на основі вивчення звітності допомагає виявити «слабкі місця» у фінансових операціях, визначати спосіб найефективнішого вкладення коштів, окреслити основні напрями діяльності компанії у майбутньому.

Показники рентабельності, як основна характеристика ефективної діяльності підприємства, є найважливішими для інвесторів, оскільки характеризують ефективність діяльності компанії, а отже, і віддачу на здійснювані інвестиції. Особливе значення для інвесторів мають темпи росту прибутку підприємства. В Україні розроблена і діє Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, що затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АЛЕАНА»

2.1. Загальна характеристика діяльності та техніко-економічні показники діяльності підприємства

Компанію ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (надалі ТОВ) «АЛЕАНА», код ЄДРПОУ 33428046, було зареєстровано 11.04.2005. Розмір статутного капіталу компанії складає 29 000,00. Керівником юридичної особи ТОВ «АЛЕАНА» є АЛЕАНА ПЛАСТ ЛІМІТЕД.

Організаційно-правова форма підприємства ТОВ «АЛЕАНА» - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ.

У своїй діяльності підприємство керується чинним законодавством України та Статутом. Управління Товариством здійснюють Загальні збори учасників та Генеральний директор.

Метою діяльності Товариства є задоволення суспільних потреб фізичних та юридичних осіб у різного роду послугах, товарах народного споживання, розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України для насичення ринку товарами масового попиту, а також отримання прибутку і задоволення на його основі соціальних та економічних інтересів учасників товариства та членів трудового колективу

Основний вид діяльності (КВЕД) – 22.29 Виробництво інших виробів із пластмас. Інші:

31.01 Виробництво меблів для офісів і підприємств торгівлі

31.09 Виробництво інших меблів

20.30 Виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик

46.90 Неспеціалізована оптова торгівля

49.41 Вантажний автомобільний транспорт

38.11 Збирання безпечних відходів

38.32 Відновлення відсортованих відходів (додатки додаються)

Виробництво відбувається по найсучасніших технологіях і на найсучаснішому обладнанні, яке забезпечує виконання високої якості та надійності продукції. Всі вироби підприємства відповідають міжнародним екологічним нормам.

Усю продукцію компанії можна розділити на такі напрями: Вазони і кашпо для рослин. Годівниці і поїлки. Контейнери для ТПВ. Контейнери та ємності. Меблі. Товари для дітей. Товари для дому. Товари для кухні.

Компанія запустила власний інтернет-магазин де можна придбати усю її продукцію за ціною виробника. Само вивіз доступний у місті Обухів Київської області, також є можливість доставки будь-яким зручним для вас способом. Оплатити товар можна на умовах 100% передоплати.

Виробничі потужності компанії складаються з високотехнологічних термопластавтоматів із зусиллям замикання від 50 до 1600 тон. Всі вироби мають штрих-код ЄАН.

Продукція компанії широко представлена в торгових мережах України: Епіцентр – К, Мегамаркет, Auchan, Metro Cash&Carry (<http://www.aleana.ua/>) .

Клієнт орієнтованість, високопрофесійний персонал, конкурентоспроможна продукція та європейські стандарти якості – запорука довгострокового успіху та довіри партнерів в Україні, країнах СНД та Європи.

На підприємстві працює в середньому 484 осіб. На підприємстві розроблено та запроваджено дієві механізми мотивації персоналу у вигляді преміювання працівників за кращі результати роботи з метою підвищення продуктивності праці. Підприємство забезпечує працівників засобами індивідуального захисту та спецодягом відповідно до нормативно-правових актів та колективного договору.

Схема організаційної структури ТОВ «АЛЕАНА»

Джерело: підготовлено автором згідно Фінансового звіту ТОВ «АЛЕАНА»

Техніко-економічні показники це величини, які характеризують матеріально-виробничу базу підприємств, використання знарядь і предметів праці, організацію виробництва, затрати на виробництво продукції.

Таблиця 2.1.

Основні техніко-економічні показники підприємства

Показник	Одиниця виміру	Рік		Відхилення,%	
		2022 (а)	2023 (б)	Абсолютне б-а	Відносне б-а/а*100
1. Чистий дохід від реалізації продукції	Тис. грн	518 233.00	584950.00	6671700	12,87
2. Середньооблікова річна чисельність: - працівників; - робітників	Осіб	478	444	- 34	-7,11
Адміністративні витрати	Тис. грн	8 091.00	9943.00	185200	22,89
4. Витрати на збут	Тис. грн	47 950.00	65929.00	17979	37,49
5. собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	Тис. грн\разом	391311.00	426483.00	3517200	8,99
6. інші операційні витрати	Тис. грн	162337.00	161923.00	-414	-0,26
7. Витрати на оплату праці	Грн	66442.00	84616.00	18174	27,35
8. Прибуток до оподаткування	Тис. грн	33065.00	90901.00	57836	174,92
9. амортизація	%	4601.00	5842.00	1241	26,98
10.матеріальні затрати	Грн	243870.00	270581.00	26711	10,95

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства за 2022, 2023 рік

Отже, бачимо, що чистий дохід від реалізації продукції, послуг ((рядок 2000) це доходи від тих видів діяльності, якими компанія займається постійно і заради яких її створили. Це продаж продукції і товарів, виконання робіт і надання послуг.)) порівняно з 2022 роком у 2023 зріс на 66717 тис. грн.

Кількість співробітників порівняно з 2022 роком зменшилась на 34 особи, більше всього це пов'язано з повномасштабним вторгненням російських військ.

Адміністративні витрати збільшилися на 1852 тисячі грн. Адміністративні витрати це загальногосподарські витрати, спрямовані на управління підприємством і його обслуговування. Склад цих витрат визначено пунктом 18 ПСБО16. Для обліку адміністративних витрат використовується рахунок 92.

Витрати на збут зросли на 1 797 9 тисяч грн. На рахунку 93 «Витрати на збут» ведеться облік витрат, пов'язаних із збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) зросла на 3 517 2 тис. грн. Рядок 2050 Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) складається з виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), реалізованої протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат і наднормативних виробничих витрат.

Витрати на оплату праці в 2023 році становили 84616 тисяч грн, що на 18174 тис. грн більше чим було в 2022 році. Згідно з П (С) БО 16 «Витрати» до складу елементу витрат «Витрати на оплату праці» включається заробітна плата за окладами і тарифами, премії та заохочення, компенсаційні виплати, оплата відпусток та іншого невідпрацьованого часу, інші витрати на оплату праці.

Амортизація показала показник 1241. Інформацію про нараховану суму амортизації об'єктів ОЗ та інших необоротних матеріальних активів відображають за кредитом таких субрахунків рахунка 13 «Знос (амортизація) необоротних активів»: - 131 «Знос основних засобів»; - 132 «Знос інших необоротних матеріальних активів».

Матеріальні затрати збільшилися на 26 711 тис. грн. порівняно з 2022 роком і становлять 270581 тис. грн. Матеріальні витрати це елемент собівартості, який складається з витрат на матеріали, паливо, електроенергію та ін., що використовуються в процесі виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг.

2.2. Аналіз фінансового стану підприємства

Проблема аналізу фінансового стану підприємства залишається актуальною в будь-який період часу, оскільки, з одного боку, фінансовий стан є результатом діяльності підприємства (його досягнення), а з іншого визначає передумови розвитку підприємства.

Особливо в умовах погіршення економічної ситуації в світі (спочатку у зв'язку із пандемією Covid-19, потім військовими діями на території України) спостерігається масштабніше закриття підприємств різних масштабів та всіх видів бізнесу. Саме достовірний, всебічний і якісний аналіз фінансового стану підприємства під час світових економічних криз є основою для прийняття ефективних фінансових, управлінських та інвестиційних рішень у майбутньому.

Оцінку фінансового стану підприємства коефіцієнтним методом можна здійснювати шляхом розрахунку системи економічних показників за напрямками аналізу майнового стану, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності.

Розраховані основні показники аналізу фінансового стану досліджуваного підприємства ТОВ «АЛЕАНА» за 2022-2023 рр. наведено у таблицях.

Таблиця 2.2.

Фінансова звітність підприємства

№з/п	Найменування показника	2022р. тис. грн	2023р тис. грн
1	Чистий дохід від реалізації продукції(товарів, робіт, послуг)	518233	584950
2	Валовий прибуток	126922	158467
3	Фінансовий результат від операційної діяльності	38526	92743
4	Фінансовий результат до оподаткування	33065	90901
5	Витрати з податку на прибуток	-5967	-16378
6	Чистий фінансовий результат	27098	74523

Джерело: дані офіційної публічної звітності підприємства за 2022-2023 роки.

Проаналізувавши таблицю 2.2. про фінансову звітність підприємства можемо зробити такі висновки.

Валовий прибуток це різниця між виручкою та собівартістю збутої продукції чи послуги. Вона показує ефективність продажів. Валовий прибуток відрізняється від чистого прибутку тим, що він не включає витрати на сплату податків та інших встановлених виплат. Чим вищий валовий прибуток, тим ефективніше працює компанія. Тому необхідно розраховувати цей показник регулярно. В нашому випадку, порівняно з 2022 роком прибуток виріс на 31545 тис. грн. Це означає, що ТОВ «АЛЕАНА» дуже ефективно працює.

Фінансовий результат від операційної діяльності це результат операційної діяльності суб'єктів господарювання, що визначається як різниця між доходами та витратами від операційної діяльності, виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку). На підприємстві, яке ми досліджуємо, цей показник в порівнянні з 2022 роком виріс на 54217 тис. грн. це витрати на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невикористаних основних засобів чи невикористаних нематеріальних активів, віднесених до витрат.

Основним фінансовим результатом діяльності підприємства є прибуток, збільшення якого означає примноження фінансових ресурсів та зростання фінансових результатів. На нашому підприємстві цей показник збільшився на 47425 тисяч грн. Це означає, що підприємство прибуткове та примножує фінансові ресурси.

У Звіті про фінансовий стан (балансі) Товариство відображає залишкову вартість основних засобів, яка розраховується як різниця між первісною вартістю та сумою амортизації.

Таблиця 2.3.

Основні засоби підприємства

група	Найменування групи основних засобів	років
1	Земельні ділянки	-
3	Будівлі	20
3	Споруди	15
3	Передавальні пристрої	10
4	Машини та обладнання	5
	З них: електронно-обчислювальні машини, машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми, інші інформаційні	2

	системи, комутатори, модеми, маршрутизатори, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові) мікрофони і рації вартість яких перевищує 2500 гривень	
5	Транспортні засоби	5
6	Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
9	Інші основні засоби	12
10	Бібліотечні фонди	-
11	Малоцінні необоротні матеріальні активи	-
12	Тимчасові (нетитульні) споруди	5

Джерело: дані взяті з фінансового звіту ТОВ «АЛЕАНА»

Основні засоби це матеріальні активи, які Товариство утримує з метою використання їх у своїй діяльності - надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Таблиця 2.4.

Необоротні активи Підприємства

№з/п	Найменування показника	2022р	2023р.
1	Нематеріальні активи	14200	11651
2	Основні засоби	14014	10729

Джерело: дані взяті з фінансового звіту ТОВ «АЛЕАНА»

Значну частину основних засобів складає обладнання, що використовується для реалізації виробничих процесів та обладнання, що використовується у складуванні, зберіганні, переміщенні продукції. Оборотні активи - це активи, що обслуговують господарський процес і забезпечують його неперервність. Оборотними активами Підприємства є сировина, матеріали, паливо, готова продукція, незавершене виробництво, грошові кошти.

Таблиця 2.5.

Оборотні активи підприємства

№з/п	Найменування показника	2022р. тис. грн	2023р. тис. грн
1	Запаси	147707	157845
2	Дебіторська заборгованість	156504	198040
3	Гроші та їх еквіваленти	5 745	10343

4	Інші активи	947	1850
5	Витрати майбутніх періодів	44	44

Джерело: дані взяті з фінансового звіту ТОВ «АЛЕАНА»

За 2023р. було реалізовано товарів власного виробництва на суму 584950 тис. грн. що на 66 700 більше в порівнянні з минулим роком. З них експорт продукції складає 132 453 тис. грн. Основні країни експортери: Молдова, Болгарія, Литовська республіка, Азербайджан та ін.

Інші операційні доходи підприємства включають в себе: доходи від зміни вартості активів, які обліковують по справедливій вартості; дохід від купівлі-продажу валюти; дохід від реалізації інших оборотних активів; дохід від операційної курсової різниці та ін. в сумі 28057 тис. грн.

Основні витрати – це витрати, безпосередньо пов'язані з технологічним процесом випуску продукції, які склали собівартість продукції що випускається і становлять 541222 тис. грн. Значна частина цих витрат – це вартість сировини та матеріалів.

Для виробництва ТОВ «АЛЕАНА» імпортувала сировину (поліпропілен). Основні країни імпортери: Угорщина, Туреччина, Нідерланди, Австрія, Словацька республіка та ін.

Підприємство придбало основних засобів і нематеріальних активів та здійснили заходи щодо підтримання діючих основних засобів в робочому стані на 11651 тис. грн.

Адміністративні витрати складаються з заробітної плати адміністрації, відрахування на соціальні заходи адміністративного персоналу, витрат на оренду адміністративних приміщень та транспорту, затрат на обслуговування транспорту, амортизації, послуги банкам, інформаційно-консультаційні послуги і становлять 9 943 тис. грн.

Витрати на збут включають в себе затрати на транспортування продукції, пакування, послуги з просування повару, заробітну плату та відрахування на соціальні заходи працівників пов'язаних зі збутом, оренда складських приміщень та площадок і становлять 65 929 тис. грн.

Інші операційні витрати включають в себе витрати на купівлю-продаж валюти, операційну курсову різницю, лікарняні, благодійна допомога, затрати від переробки поворотних відходів в сумі 28057 тис. грн.

За 2023 г. активи Товариства в порівнянні з початком року збільшилися на 39524 тис. грн. та становлять 423605 тис. грн. на 31.12.2023 р. Основне збільшення відбулося за рахунок зростання оборотних активів по статтям: «Дебіторська заборгованість за продукцію, роботи, послуги» та «Виробничі запаси».

Підприємство імпортує сировину та експортує готову продукцію, що автоматично наражає на валютні ризики пов'язані зі значним коливання курсів валют. Дебіторська та кредиторська заборгованість є безпроцентною. Строк її погашення не перевищує 365 днів.

Управлінський персонал несе відповідальність за управління ключовими ризиками, розробку та впровадження процедур управління ризиками та контролю, а також за затвердження укладення договорів на значні суми.

Таблиця 2.6.

Структура дебіторської заборгованості

Торгова та інша дебіторська заборгованість на звітну дату	Сума, тис. грн		темп зростання, %	Питома вага, %	
	на звітну	Кінець попереднього періоду		на звітну	Кінець попереднього періоду
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	198040	189887	42,96	99,79	99,83
Інша поточна дебіторська заборгованість	381	236	11,84	0,21	0,17
Всього	198421	190123	42,9	100,0	100,0

Джерело: дані взяті з фінансового звіту ТОВ «АЛЕАНА»

Політика підприємства не передбачає укладання угод з метою хеджування валютного ризику.

На підприємстві існують ринкові ризики: зниження попиту на продукцію; зростання конкуренції; введення санкцій щодо країн в які постачається продукція Підприємства (росія).

Ризик ліквідності пов'язаний з можливістю підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої строкові зобов'язання, постійною наявністю грошових коштів та їх еквівалентів, достатніх для погашення кредиторської заборгованості, що вимагає негайної сплати. Продукція, що виготовляється на підприємстві є ліквідною і з коротким циклом виробництва.

Для підвищення її ліквідності на Підприємстві ведуться роботи по розширенню асортименту, дослідженню попиту і розробленню нових виробів.

Управління ліквідністю здійснюють на основі прогнозу грошових потоків. Процес управління ліквідністю спрямований на підтримання доступного резерву ліквідності, щоб мати змогу своєчасно погашати боргові зобов'язання, управляти активами і пасивами підприємства, до яких відносять: грошові кошти, дебіторську та кредиторську заборгованість, запаси, поза оборотні активи, залучені ресурси та власний капітал.

На сучасному етапі дуже важливою є така характеристика, як платоспроможність, тому що діяльність підприємств ускладнюються тривалою кризою не платежів, скороченням виробництва, гострим дефіцитом фінансових ресурсів, зростанням дебіторської та кредиторської заборгованості. Тому аналіз платоспроможності є надзвичайно важливим показником для забезпечення подальшої діяльності та розвитку підприємства на конкурентному ринку.

Показники фінансового аналізу підприємства дозволяють визначити його поточний стан, можливості та проблеми. Цю цінну інформацію використовують як для ухвалення поточних управлінських рішень, та і для розробки стратегії. В отриманні такої інформації зацікавлені інвестори, акціонери, власники бізнесу.

2.3. Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства

Одним з найпоширеніших та найефективніших джерел розвитку підприємства є залучення інвестицій. В свою чергу можливість залучення інвестицій залежить безпосередньо від рішення інвестора. Під час прийняття рішення першим кроком є оцінка інвестиційної привабливості підприємства, на основі якої інвестор і прийматиме рішення.

Метою проведення оцінки інвестиційної привабливості для інвестора є визначення стану та потенціалу можливого об'єкта інвестування, для підприємства – виявлення його сильних та слабких сторін.

У процесі управління інвестиціями кожен інвестор повинен чітко визначитися з об'єктом вкладення капіталу, тобто здійснити вибір відповідного суб'єкта підприємництва, що може забезпечити найбільшу ефективність інвестицій. Основою такого вибору є оцінка і прогнозування інвестиційної привабливості підприємств.

На сьогоднішній день у вітчизняній та світовій практиці сформовано велику кількість методик визначення як інвестиційної привабливості окремого підприємства, так і ранжування їх сукупності згідно з вимогами інвестора.

Одна з методик пропонує проводити оцінювання інвестиційної привабливості підприємства на основі розрахунку ряду коефіцієнтів – Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» з подальшим визначення рейтингу інвестиційної привабливості. На основі отриманих показників створюється рейтингова оцінка підприємства.

Формування рейтингової оцінки підприємства здійснюється таким чином [19]:

Всі розраховані показники зводяться в єдину таблицю для визначення частки кожного з них у рейтинговій оцінці.

Показникам, значення яких цілком відповідають критеріальній оцінці (нормативному значенню), встановлюється вищий бал – 1, а тим показникам, які мають відхилення, встановлюються значення 0.

Підраховується фактична сума балів за всіма показниками.

Визначається питома вага показників конкретного підприємства стосовно нормативного значення, потім на основі набраних процентів за всіма показниками визначається відповідний рейтинг.

Результатом застосування запропонованої методики має бути рейтингова система для оцінки рейтингу інвестиційної привабливості підприємства таблиця 2.7.

Таблиця 2.7.

Рейтингова оцінка підприємства

Оцінка	Рейтинг	Характеристика
90-100%	Високий	Висока платоспроможність, відмінний фінансовий стан.
80-90%	Достатній	Достатньо добрий фінансовий стан. Клієнт із мінімальним ризиком.
60-80%	Задовільний	Задовільний фінансовий стан та рівень платоспроможності.
40-60%	Недостатній	Надійність підприємства викликає підозру, недостатній рівень її платоспроможності. Високий рівень ризику.
0-40%	Поганий	Фінансовий стан поганий. Вкладення коштів у підприємство є над ризиковим.

Джерело: розробка автора [20]

Для аналізу інвестиційної привабливості нами було обране Товариство з обмеженою відповідальністю «АЛЕАНА» (надалі – ТОВ «АЛЕАНА») яке було засноване у 2005 році.

У своїй діяльності підприємство керується чинним законодавством України та Статутом. Управління Товариством здійснюють Загальні збори учасників та Генеральний директор.

Метою діяльності Товариства є задоволення суспільних потреб фізичних та юридичних осіб у різного роду послугах, товарах народного споживання, розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України для насичення ринку товарами масового попиту, а також отримання прибутку і задоволення на його основі соціальних та економічних інтересів учасників товариства та членів трудового колективу.

Основний вид діяльності (КВЕД) – 22.29 Виробництво інших виробів із пластмас.

В додатку А, В відображена консолідована фінансова звітність обраного товариства за 2022-2023 роки. Відповідно до якої ми можемо проаналізувати відповідні зміни.

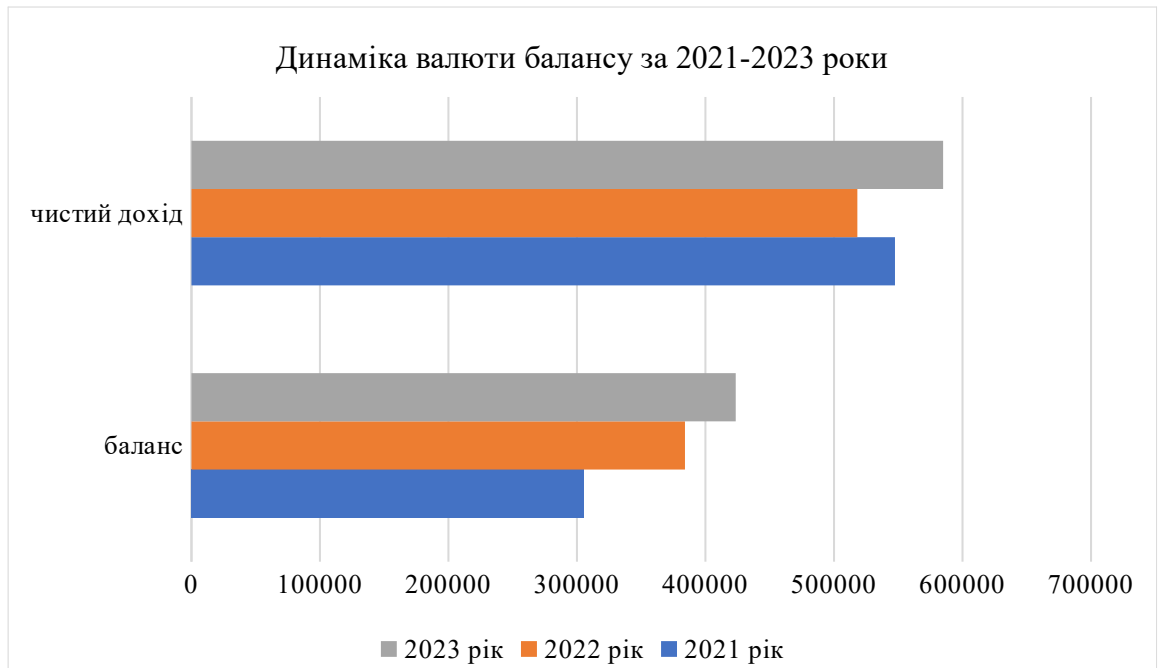

Рисунок 2.1. Динаміка валюти балансу за 2021-2023 роки (фінансова звітність 2021-2023 роки)

Джерело: розробка автора на основі фінансових звітів ТОВ «АЛЕАНА»

На рисунку 2.1. зображено зміну балансу підприємства. Зокрема можемо спостерігати, що у 2023 році в порівнянні з 2022 роком було збільшення на 39524 тис. грн., показник змінюється в позитивну сторону. Така ситуація на підприємстві, на нашу думку, може бути пов'язана із нестабільністю економічного становища в державі загалом, та на підприємстві зокрема, пов'язана із пандемією, та прагненні зменшити податкове навантаження шляхом зниження обсягів валового і, як наслідок, чистого прибутку.

Далі розглянемо зміни по основним статтям балансу. Незначні зміни в структурі довгострокових зобов'язань. В інших структурах балансу як і очікувалося спостерігається зниження в 2022 році і зростання в 2023 році.

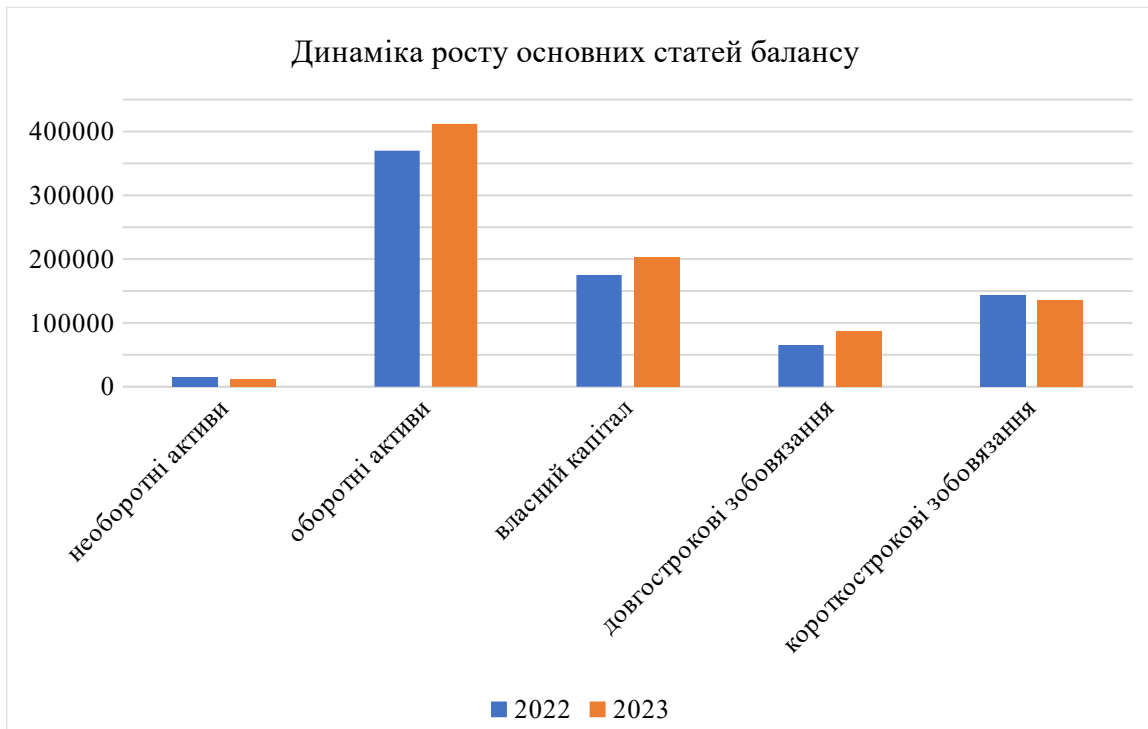

Рисунок 2.2. Динаміка росту основних статей балансу, авторська розробка

Джерело: розробка автора на основі фінансових звітів ТОВ «АЛЕАНА»

Наступним кроком буде розрахунок коефіцієнтів, які дадуть нам повне уявлення про діяльність компанії і в подальшому можливість аналізу її інвестиційної привабливості.

На мою думку найбільш підходящим в даному випадку буде метод рейтингової оцінки, аналізу фінансового стану на основі використання п'яти груп коефіцієнтів, а саме майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності підприємства, прибутковості підприємства та ділової активності.

Розрахунок інтегральної оцінки передбачає розрахунок всіх груп показників, присвоєння групам і всім коефіцієнтам, які включені в ці групи, відповідні числові значення залежно від їх вагомості.

На основі даних додатку А, Б розрахунок обраних показників за 2021-2023рр. показав наступні результати. Зростання рентабельності капіталу свідчить про ефективність використання майна підприємства.

Таблиця 2.8.

Рентабельність капіталу

Баланс	На 31.12.2022 рік	На 31.12.2023 рік	На 31.12.2021
--------	-------------------	-------------------	---------------

Пасиви			
III. Власний капітал			
Разом у Розділі III	143813.00 тис. грн	134899.00 тис. грн	101 228.00 тис. грн
Баланс	384081.00 тис. грн	423605.00 тис. грн	305 119.00 тис. грн

Джерело: фінансова звітність

Рентабельність власного капіталу (2023 р.) = $74523 / (143813/2 + 134899/2) * 100 = 74523 / (71906 + 67449,5) * 100 = 53,48 \%$

Рентабельність власного капіталу (2022р.) = $27098 / (143813/2 + 101228/2) * 100 = 27098 / (71906,5 + 50614) * 100 = 22,12\%$

Рентабельність власного капіталу компанії суттєво підвищується. Якщо в 2022 році кожна залучена гривна власних коштів дозволила отримати 11,12 копійки чистого прибутку, то в 2023 році - 53,48. Якщо порівнювати таке значення з прибутковістю доступних для власників фінансових інструментів, то інвестування в ТОВ «АЛЕАНА» є більш ефективним.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу вказує на прибутковість капіталу вкладеного власниками та засновниками. Зростання, яке ми і спостерігаємо сприяє підвищенню зацікавленості власників у його діяльності.

Рентабельність продажу показує скільки прибутку припадає на одиницю реалізованої продукції. Визначимо даний показник для ТОВ «АЛЕАНА».

Для розрахунку візьмемо період в 2 календарні роки, а типом прибутку виберемо валовий: $P = (ВП/В) * 100\%$

2022 рік: валовий прибуток 126 922 тис. грн, виторг 391 311 тис. грн

Рентабельність = $(126922 / 391 311) * 100\% = 32,43\%$

2023 рік: валовий прибуток 158 467 тис. грн, виторг 426 483 тис. грн

Рентабельність = $(158467 / 426483) * 100\% = 37,16\%$.

У цьому випадку, за два роки ТОВ «АЛЕАНА» вдалося збільшити рентабельність продукції з 32,43 % до 37,16%, і це більше, ніж було в минулому звітному періоді. Показник 37,16% – це дуже високий ступінь ефективності, значить команда правильно обрала стратегію роботи та ефективно поводить з фінансами.

Показник поточної ліквідності - це індикатор здатності компанії відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів. Показник демонструє, скільки в компанії є гривень оборотних коштів на кожен гривню поточних зобов'язань.

Формула розрахунку показника поточної ліквідності: Поточна ліквідність = Оборотні активи / Поточні зобов'язання

Таблиця 2.9.

Поточна ліквідність

Баланс	На 31.12.2023	На 31.12.2022
Активи		
II. Оборотні активи		
Запаси	88019 тис. грн	69618 тис. грн
Дебіторська заборгованість	198040 тис. грн	156504 тис. грн
Грошові кошти та грошові еквіваленти	10343 тис. грн	5745 тис. грн
Разом по Розділу II	296402 тис. грн	231867 тис. грн
III. короткострокові зобов'язання		
Кредиторська заборгованість	0	36302 тис. грн
Інші короткострокові зобов'язання	40553 тис. грн	30383 тис. грн
Разом по Розділу III.	40553 тис. грн	66685 тис. грн

Джерело: фінансова звітність ТОВ «АЛЕАНА» за 2022-2023 рр.

Коефіцієнт поточної ліквідності (2023 р.) = $296\,402 / 40\,553 = 7,3\%$

Коефіцієнт поточної ліквідності (2022 р.) = $231\,867 / 66\,685 = 3,48\%$

Отримані дані показують, що протягом 2022-2023 років компанія могла вчасно відповідати за своїми поточними зобов'язаннями. На кінець року в компанії було 7,3 гривень на кожен гривню поточних зобов'язань.

Коефіцієнт швидкої ліквідності або коефіцієнт критичної оцінки є більш жорстким випробуванням ліквідності по відношенню до поточного коефіцієнта. Коефіцієнти менше 1 означають, що підприємство не може сплатити свої поточні зобов'язання, і є приводом для занепокоєння.

Коефіцієнт швидкої ліквідності = (оборотні активи – товарно-матеріальні запаси) ÷ поточні зобов'язання

$157845 - 88019 / 4247 = 16,4$, це означає, що ТОВ «АЛЕАНА» здатна сплачувати свої поточні зобов'язання.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності. Нормативним вважається значення від 0,1 до 0,2. Більш низький показник вказує на те, що компанія не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром. Значення вище нормативного також може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами.

Формула розрахунку коефіцієнта абсолютної ліквідності:

Коефіцієнт абсолютної ліквідності = Грошові кошти та їх еквіваленти / Поточні зобов'язання

Отже, рахуємо $10343/134899=0,7$, показник знаходиться в межах норми, хоча і спостерігається збільшення цього показника, все ж характеризує здатність підприємства негайно сплачувати свої борги.

На основі розрахованих показників фінансового стану рахуємо інтегральний показник інвестиційної привабливості для ТОВ «АЛЕАНА». Для цього спочатку розрахуємо блочні показники для кожної групи коефіцієнтів (таблиця 3). Спочатку розраховуємо нормований одиничний показник фінансового стану.

Розрахунок проводиться за формулою:

$$K_i = P_i / P_{i_норм}, \quad (2.1)$$

де K_i – нормований одиничний показник фінансового стану підприємства;
 P_i – фактичне значення одиничного показника;

$P_{i_норм}$ – нормативне значення одиничного показника; i – порядковий номер одиничного показника, фінансового коефіцієнта в блочній оцінці [21].

Підсумкова блочна оцінка з урахуванням ваги одиничного показника розраховується наступним чином:

$$K_j = \sum n (K_i * a_i) \quad (2.2)$$

де a_i – вагомість одиничного фінансового коефіцієнта в блочній оцінці;
 n – кількість показників у межах блоку, що характеризує окрему сторону фінансового стану підприємства;

j – номер блоку у проведенні комплексної оцінки фінансового стану підприємства [14].

Після розрахування підсумкових блочних оцінок по кожній групі фінансових показників нам слід визначити питому вагу для кожної групи. Залишається розрахувати лише безпосередньо інтегральний показник фінансового стану. Для цього використаємо наступну формулу:

$$K_k = \sum_{i=0}^m (K_j * \beta_j) \quad (2.3)$$

де K_k – інтегральний показник фінансового стану підприємства;

β_j – вагомість аналітичних блоків фінансового стану в комплексній оцінці;

m – кількість блоків оціночних показників [21].

Хоча розраховані не всі показники і не всі коефіцієнти мають нормативне значення для більш точного розрахунку, все ж ми маємо задовільний результат. У більшості коефіцієнтів за 2023 рік спостерігається покращення фінансових результатів в порівнянні з 2022 роком. Це свідчить про зростання інвестиційної привабливості підприємства.

Висновки до розділу 2

В даному розділі ми проводили аналіз фінансової діяльності ТОВ «АЛЕАНА» та робили оцінку інвестиційної привабливості компанії.

Аналіз фінансових показників - це один із методів оцінки стану підприємства та його можливостей у майбутньому. Він виступає основою стратегічного планування, допомагає управлінцям виявити ресурси та напрями подальшого розвитку підприємства, а також знайти його сильні та слабкі сторони. Аналіз фінансових коефіцієнтів проводять з метою виявлення оптимальних шляхів досягнення цілей підприємства, таких як підвищення ділової активності – оборотності активів, забезпечення ліквідності та фінансової стійкості, збільшення прибутковості підприємства.

Показники фінансового аналізу підприємства дозволяють визначити його поточний стан, можливості та проблеми. Цю цінну інформацію використовують як для ухвалення поточних управлінських рішень, та і для розробки стратегії. В отриманні такої інформації зацікавлені інвестори, акціонери, власники бізнесу.

Тому кожна компанія потребує спеціаліста, який на підставі даних зі звітів зможе формувати адекватні висновки про результати діяльності та скласти обґрунтовані прогнози.

Компанію ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (надалі ТОВ) «АЛЕАНА» було зареєстровано 11.04.2005. Розмір статутного капіталу компанії складає 29 000,00. Керівником юридичної особи ТОВ «АЛЕАНА» є АЛЕАНА ПЛАСТ ЛІМІТЕД.

У своїй діяльності підприємство керується чинним законодавством України та Статутом. Управління Товариством здійснюють Загальні збори учасників та Генеральний директор.

Метою діяльності Товариства є задоволення суспільних потреб фізичних та юридичних осіб у різного роду послугах, товарах народного споживання, розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України для насичення ринку товарами масового попиту, а також отримання прибутку і задоволення на його основі соціальних та економічних інтересів учасників товариства та членів трудового колективу

Основний вид діяльності (КВЕД) – 22.29 Виробництво інших виробів із пластмас.

Виробництво відбувається по найсучасніших технологіях і на найсучаснішому обладнанні, яке забезпечує виконання високої якості та надійності продукції. Всі вироби підприємства відповідають міжнародним екологічним нормам.

Компанія запустила власний інтернет-магазин де можна придбати усю її продукцію за ціною виробника. Само вивіз доступний у місті Обухів Київської області, також є можливість доставки будь-яким зручним для вас способом. Оплатити товар можна на умовах 100% передоплати.

На підприємстві працює в середньому 484 осіб. На підприємстві розроблено та запроваджено дієві механізми мотивації персоналу у вигляді преміювання працівників за кращі результати роботи з метою підвищення продуктивності праці. Підприємство забезпечує працівників засобами

індивідуального захисту та спецюдягом відповідно до нормативно-правових актів та колективного договору.

За 2023р. було реалізовано товарів власного виробництва на суму 584950 тис. грн. що на 66 700 більше в порівнянні з минулим роком. З них експорт продукції складає 132 453 тис. грн. Основні країни експортери: Молдова, Болгарія, Литовська республіка, Азербайджан та ін.

Інші операційні доходи підприємства включають в себе: доходи від зміни вартості активів, які обліковують по справедливій вартості; дохід від купівлі-продажу валюти; дохід від реалізації інших оборотних активів; дохід від операційної курсової різниці та ін. в сумі 28057 тис. грн.

Основні витрати – це витрати, безпосередньо пов'язані з технологічним процесом випуску продукції, які склали собівартість продукції що випускається і становлять 541222 тис. грн. Значна частина цих витрат – це вартість сировини та матеріалів.

Для виробництва ТОВ «АЛЕАНА» імпортує сировину (поліпропілен). Основні країни імпортери: Угорщина, Туреччина, Нідерланди, Австрія, Словацька республіка та ін.

Метою проведення оцінки інвестиційної привабливості для інвестора є визначення стану та потенціалу можливого об'єкта інвестування, для підприємства – виявлення його сильних та слабких сторін.

У процесі управління інвестиціями кожен інвестор повинен чітко визначитися з об'єктом вкладення капіталу, тобто здійснити вибір відповідного суб'єкта підприємництва, що може забезпечити найбільшу ефективність інвестицій. Основою такого вибору є оцінка і прогнозування інвестиційної привабливості підприємств.

Одна з методик пропонує проводити оцінювання інвестиційної привабливості підприємства на основі розрахунку ряду коефіцієнтів Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» з подальшим визначення рейтингу інвестиційної

привабливості. На основі отриманих показників створюється рейтингова оцінка підприємства.

Провівши необхідні розрахунки показників діяльності ТОВ «АЛЕАНА» можна зробити такі висновки, що компанія працює на ринку досить впевнено. Хоча розраховані не всі показники і не всі коефіцієнти мають нормативне значення для більш точного розрахунку, все ж ми маємо задовільний результат. У більшості коефіцієнтів за 2023 рік спостерігається покращення фінансових результатів в порівнянні з 2022 роком. Це свідчить про зростання інвестиційної привабливості підприємства.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Організаційний план впровадження інвестиційного проекту та оцінювання ризиків

Важливе місце у ситуації обмеженості ресурсів посідає грамотна інвестиційна політика. Саме тому розробка всеохоплювальної інвестиційної стратегії є одним із ключових елементів стабільності. Успішно побудована інвестиційна стратегія дасть змогу пройти кризові часи стабільно, без вагомої шкоди для підприємства [22].

Для того, щоб створити конкурентну інвестиційну стратегію, забезпечити підприємство від кризових явищ, забезпечити стратегічну стабільність, необхідно розробити стратегію з урахуванням певних особливостей даної галузі.

Згідно закону, інвестиційна діяльність – це сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб та держави щодо реалізації інвестицій [23]. Але підприємство не може закривати свої поточні потреби фінансової діяльності, такі як оновлення активів, закупівля сировини, формування запасів, що змінюються через збільшення обсягів господарських операцій, лише інвестиційною діяльністю в усіх її виявах.

Інвестиційне рішення приймається після формування інвестиційного проекту та його оцінки. Оцінюється необхідна кількість інвестицій, час для реалізації проекту, аналізується величина можливого доходу та прибутковість проекту, проводиться аналіз та оцінка ризиків. На інвестиційні рішення впливають як рішення з реалізації інших функцій підприємства, так і стратегічне рішення, яке ув'язує всі функціональні рішення з єдиною метою функціонування підприємства.[24, стр.109-110]

Поняття проекту є одним із базових у процесі інвестування. В керівництві по управлінню проектами РМВОК проект визначається, як підприємство, яке має тимчасовий характер, який призначений для створення нового продукту, послуги, або результату.

Тимчасовий характер – це одна з 30 визначних рис проекту, тобто кожен проект має початок (зародження ідеї) та кінець (досягнення проектом заданих цілей, або завершення проекту по причині його подальшої непотрібності). А другою важливою характеристикою проекту є те, що результатом кожного проекту є унікальний продукт.

Процес інвестування є специфічним і орієнтується на розширене відтворення, тому інвестиційний проект має свої особливості. Так інвестиційний проект характеризується своєю довго тривалістю реалізації та орієнтацією на забезпечення інвестиційних цілей, необхідністю у значних вкладень, як на початку проекту, так і в період його реалізації, поетапний вихід на ринкову потужність.

Таким чином, інвестиційний проект – це комплекс взаємопов'язаних заходів, розроблених для досягнення інвестиційних цілей протягом заданого часу при встановлених ресурсних обмеженнях з метою отримання певного прибутку, або соціального ефекту, за обмежений час і ресурси [25, с. 222].

Основними рисами інвестиційного проекту є: інвестиційний проект існує в певному зовнішньому оточенні; інвестиційний проект змінюється протягом життєвого циклу; наявність чіткої мети, цілі та завдань; цільова структуризація інвестиційного проекту; обмеженість у часі та ресурсах; наявність правового та організаційного забезпечення; новизна; унікальність і не повторюваність.

Кожен проект в процесі реалізації проходить стадії, протягом яких готуються та реалізуються інвестиційні наміри інвестора. Ці стадії називають життєвим циклом проекту, він починається від першої витрати на проект і закінчується під час отримання останнього прибутку від проекту.

Життєвий цикл проекту складається з таких етапів: передінвестиційний етап (дослідження щодо прийняття інвестиційного рішення); інвестиційний етап (будівництво, проектування, підготовка); експлуатаційний етап (експлуатація створених об'єктів); етап ліквідації.

Згідно теорії ринку підприємство проходить наступні послідовні стадії: «поява», «зростання», «сталість», «старіння» [26].

Підприємство вважають привабливим об'єктом інвестування на стадіях «поява», «зростання» та «сталість». Модернізація устаткування, технічне переоснащення, реконструкція, підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, збільшення обсягів інвестиційних ресурсів забезпечують привабливість об'єкта інвестування. На стадії «сталість» підприємство починає втрачати, а на стадії «старіння» остаточно втрачає свою інвестиційну привабливість і тому його діяльність потребує кардинальних змін, адже всі можливості вже використані.

Слід зазначити, що інвестування є доцільним і на стадії «старіння», якщо передбачається диверсифікація, реструктуризація або перепрофілювання підприємства. Такі заходи сприяють економії практично всіх видів ресурсів, збільшують обсяги реалізації за рахунок розширення асортименту у порівнянні з новим будівництвом.

Названі вище фактори стосовно їх впливу на дохід і прибуток є зовнішніми, незалежними від колективів підприємств. Їх вплив на вказані показники є опосередкованим через такі фактори як платоспроможний попит споживачів на продукцію, товари, його обсяг і структура та коливання протягом року. Розглянуті фактори слід брати до уваги як у поточному періоді так і при визначенні перспективних напрямків діяльності підприємства. [27]

Реалізація проекту - це етап, на якому запланований проект вводиться в дію та виконується. Це передбачає перетворення запланованих дій, завдань і стратегій на вимірювані результати.

На цьому етапі керівники проектів і команди працюють разом, щоб координувати діяльність, ефективно розподіляти ресурси, керувати часовими рамками, розподіляти відповідальність, контролювати прогрес і адаптуватися до змін або непередбачених обставин.

Реалізація проекту часто вимагає співпраці між різними відділами чи зацікавленими сторонами, що забезпечує безперервне спілкування та координацію для досягнення бажаних результатів.

Проект може бути розбитий на фази залежно від функціональних або часткових цілей, проміжних або поставляються результатів, визначених контрольних подій всередині загального змісту робіт або доступності фінансів. Фази, як правило, обмежені в часі, і мають початкову і кінцеву або контрольну точку. Життєвий цикл може документуватися в рамках методології управління проектами.

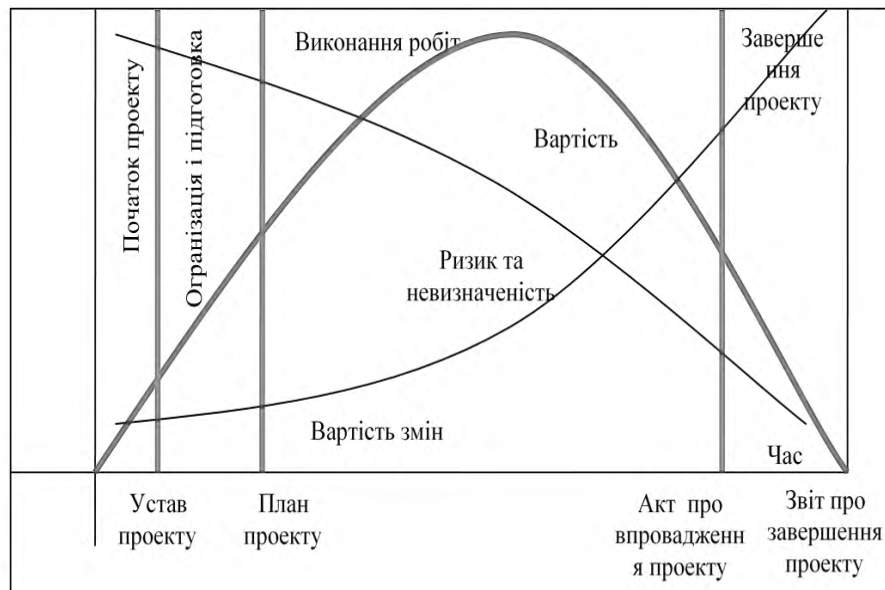

Рис. 3.1. Розвиток проекту у часі.

Джерело: розробка автора

Важливо зазначити, що інвестиційний проект визначається не лише як комплекс дій, але як і група організаційно-правових та розрахунково-фінансових документів, які містять цілі і задачі сформованих для досягнення мети інвестування.

Його можна представити у вигляді сукупності фінансових і правових документів, що показують економічну доцільність вкладення грошових коштів в будь-який об'єкт. Причини підтримки інвестиційного проекту детально викладаються в його бізнес-плані. Також в проекті міститься докладна інформація про обсяг і терміни проведення капітальних вкладень, проектно-кошторисна документація (як наказують стандарти) і поетапне опис дій щодо витрачання інвестицій.

Здійснення даного виду проектів вимагає виконання певного переліку заходів:

- обґрунтування обраної бізнес-ідеї;
- дослідження можливостей проекту по реалізації інвестицій;
- підготовка та затвердження проектної документації;
- укладання договорів в рамках проекту;
- організація фінансування і ресурсного забезпечення;
- освоєння виробництва, проведення необхідних робіт;
- здача об'єкта в експлуатацію та початок випуску продукції.

Інвестиційний проект характеризується наступними особливостями:

1. Вартісна оцінка - кожен проект можна виразити у вигляді певної грошової суми;

1. Самоокупність - в результаті реалізації все вироблені витрати повинні бути відшкодовані;

2. Тимчасовий цикл проекту - між вкладенням і отриманням прибутку повинен пройти певний проміжок часу;

3. Інвестиційна ідея проекту не повинна містити в собі більше, ніж 5 пропозицій.

Згідно методології Інституту управління проектами (PMI) життєвий цикл проекту має п'ять етапів. 1. Аналіз. 2. Ініціація. 3. Планування. 4. Виконання (реалізація) і контроль. 5. Завершення.[29]

Це визнаний на світовому рівні стандарт і керівництво для спеціалістів в галузі професійного управління проектами.

Стандарт - це офіційний документ, в якому описуються встановлені норми, методи, процеси і досвід. Як і в інших професійних областях, стандарт спирається на передовий досвід фахівців-практиків в управлінні проектами, які внесли вклад в розробку даного стандарту.

На етапі аналізу проводиться початкове ознайомлення з потенційним проектом - вивчення специфіки бізнесу, його можливостей, виявлення та ідентифікація можливих учасників проекту, попереднє обстеження. Особливу

увагу тут звертається на попереднє обстеження, оскільки від якості його проведення, повноти, точності опису ризиків та пропозицій щодо їх можливого усунення значною мірою залежить успіх проекту в цілому.

Етап ініціації є критично важливим – власне, на цьому етапі офіційно розпочинаються роботи по проекту. При цьому, для ефективного запуску проекту, узгодження цілей, стратегії та плану проекту, інформування всіх зацікавлених сторін необхідно на цьому етапі провести робочу нараду по запуску проекту. Особливо важливо для такої наради присутність перших осіб компанії, які повідомляють усім учасникам проекту основні цілі та очікування від проекту, що значно підносить статус проекту, сприяє більш швидкому налаштуванню працівників на виконання робіт по проекту.

На етапі планування розробляються відповідні плани щодо реалізації проекту. Як правило, спочатку розробляється попередній укрупнений план, а формальне та детальне планування здійснюється після прийняття рішення про реалізацію. Основна вимога щодо плану – це забезпечення його гнучкості, можливість оперативно вносити зміни з урахуванням поточної ситуації.

Етап виконання (реалізації) та контролю розпочинається після затвердження формального плану. При цьому керівник проекту на даному етапі повинен постійно контролювати хід робіт, здійснювати аналіз можливого впливу відхилень у виконаних обсягах робіт на подальший хід реалізації проекту в цілому та прийняття відповідних управлінських рішень.

Етап завершення фіксує кінець роботи над проектом загалом проект закінчується коли минає його строк і досягаються поставлені цілі. Разом з тим закінчення проекту буває раптовим та достроковим, особливо коли вирішується припинити проекту до його завершення згідно плану. Проте, коли проект завершується, керівник проекту повинен виконати ряд особливих дій, які залежать від характеру самого проекту. При цьому особливу увагу слід звернути на підготовку заключного звіту.

До основних властивостей проекту відносять: масштаб, складність, якість та тривалість.

За масштабом проекти поділяються на малі, середні, великі і надвеликі. Малі - вартістю до 10 млн. амер. доларів; середні - від 10 до 50 млн. дол.; великі - від 50 до 100 млн дол.; до надвеликих - більше 100 млн. доларів.

За складністю - монопроекти, мультипроекти та мегапроекти. Монопроект - це окремий проект певного виду і масштабу. Мультипроект - це комплексний проект, який складається із декількох монопроектів і вимагає багато проектного управління. Мегапроект - це комплексний проект розвитку регіонів, секторів економіки тощо. Складається із декількох монопроектів та мультипроектів, об'єднаних однією метою.

Інвестиційний проект може існувати у формі: а) нульового проекту, який передбачає утворення нового виробництва; б) реконструкції - впровадження передових технологій без зміни профілю підприємства; в) розширення або реабілітація (перепрофілювання, санація) діючого підприємства.[29]

Методи оцінки інвестиційних проектів, що використовується в умовах визначеності економічного середовища, являють собою основу всіх відомих методичних рекомендацій.

Існують такі методи оцінки:

1. Метод чистої приведеної вартості (NPV) – дисконтування грошових потоків за ставкою, що відповідає очікуваному середовищі середньому рівню позичкового відсотка на фінансовому ринку.

Цей метод в інвестиційному менеджменті є одним з основних. Показник NPV (Net Present Value) дає змогу отримати абсолютну величину ефекту від реалізації проекту. Він становить різницю між сумою приведених до теперішньої вартості всіх грошових потоків доходів та сумою всіх дисконтованих грошових потоків витрат проекту за весь період його експлуатації, починаючи від дати початку інвестування [30].

Найголовнішим завданням економічного аналізу інвестиційних проектів є розрахунок майбутніх обсягів чистих грошових потоків.

Показник NPV відображає прогнозну оцінку зміни економічного потенціалу підприємства у разі прийняття проекту, що розглядається. Згідно з

правилом NPV до реалізації приймають лише ті проекти, що мають додатні значення NPV ($NPV > 0$). Це означає, що у придатному до реалізації інвестиційному проекті віддача від капіталу має перевищувати вкладений капітал.

Такий підхід завжди дає змогу вибрати найкращий варіант інвестування за рівних вихідних умов поданих до розгляду проектів.

1. Метод оцінки індексу рентабельності і коефіцієнта ефективності інвестицій – визначення частки співвідношення приведенного чистого доходу до стартових інвестицій, визначення певної частки співвідношення середньорічного прибутку до середнього значення інвестицій.

Метод розрахунку індексу рентабельності (Profitability Index - PI) є, по суті, продовженням методу визначення чистого приведенного до теперішньої вартості доходу від реалізації проекту. За правилом PI приймають інвестиційні проекти, що мають $PI > 1$.

Коефіцієнт отримуємо у відсотках. Необхідно зазначити, що цей показник має низку слабких сторін: ARR не враховує різновартості грошових коштів у часі; ARR ігнорує відмінності у тривалості експлуатації активів, створених завдяки інвестуванню тощо.

Отримане значення ARR порівнюється з коефіцієнтом рентабельності авансованого капіталу, що розраховується як відношення загального чистого прибутку підприємства до загальної суми засобів, авансованих у його діяльність.

2. Метод оцінки внутрішньої норми прибутковості інвестицій (IRR) – визначення ставки дисконту, при якій чиста приведена вартість реалізації інвестиційного проекту дорівнює нулю.

Показник внутрішньої норми дохідності (Internal Rate of Return, IRR) характеризує максимально прийнятний відносний рівень витрат, які можуть бути здійснені при реалізації певного проекту. Показник, що визначає відносний рівень цих витрат, називається вартістю авансованого капіталу, або WACC.

Відомо, що при фінансуванні проекту з різноманітних джерел цей показник визначається за формулою середньої арифметичної зваженої.

Отже, значення IRR показує верхню межу допустимого рівня дисконтної ставки, перевищення якої робить проект збитковим.

Отримане значення внутрішньої норми дохідності порівнюється із середньозваженою вартістю капіталу, і проект приймається до реалізації з погляду фінансової ефективності, якщо $IRR > WACC$.

3. Метод визначення строку окупності інвестицій - визначення періоду часу, упродовж якого сума чистих доходів, приведених на певний момент завершення інвестицій, дорівнює сумі інвестицій.

При використанні цього методу під дисконтованим періодом окупності інвестиційного проекту (Discounted Payback Period Method, DPP) розуміють тривалість періоду від дати початку реалізації проекту, протягом якого відбувається повне відшкодування інвестиційних коштів (віддача на капітал досягає приведеної до теперішньої вартості суми здійснених інвестицій).

Під віддачею від капіталу у випадку реальних інвестицій розуміється сума дисконтованих за ставкою γ чистих грошових потоків за роками, підрахованих без початкових інвестицій.

Отже, особливість розподілу витрат жодним чином не позначиться на тривалості періоду окупності проекту.

Головний недолік цього показника полягає в тому, що він не враховує всього періоду функціонування інвестицій і, як наслідок, на нього не впливає та віддача, що перебуває за межами DPP. Тому цей показник не може слугувати критерієм вибору, а може використовуватися лише у вигляді обмежень при прийнятті інвестиційних рішень.

Розглянуті вище методи оцінки інвестиційних проектів можуть застосовуватись тільки в умовах визначеності зовнішнього економічного середовища [31].

При оцінці інвестиційного проекту в умовах невизначеності враховується два фактори:

1. Інфляція це загальне підвищення цін. Коли росте інфляція, реальна вартість сподіваних грошових потоків падає. Якщо інвестор не врахує ризик інфляції, то NPV або IRR можуть бути штучно підняті. Таким чином, в процесі аналізу інвестиційного проекту, варто врахувати інфляцію, корегуючи або грошові потоки за проектом, або ставку дисконту

1. Ризик це відхилення очікуваних результатів від середньої величини. Рівень ризику можна визначити шляхом порівняння ризикованості тих чи інших об'єктів. Проектні ризики – це сукупність ризиків, які передбачають прогноз економічної ефективності проекту, що виражається в негативному впливі на поточних коштах.

Розрахунок показників ефективності інвестиційного проекту є первинним для вибору різних альтернативних варіантів вкладення засобів в реальні активи. Проте за наявності позитивних показників, розрахованих на стадії проектування, при реалізації інвестиційного проекту може виявитися, що на їх величину впливають невраховані чинники, у тому числі фактори ризику.

Ризик - вірогідність настання в ході реалізації проекту якої-небудь несприятливої або сприятливої події, які проявляються із-за невизначеності. Під невизначеністю розуміють неповноту або неточність інформації про умови реалізації проекту, у тому числі витратах і результатах (доходів або збитків). Настання події, вірогідність якої складає ризик, може спричинити негативний (збиток, збиток), нульовий (збереження очікуваних результатів) і позитивний (виграш, вигода, прибуток) результат.

Найбільш значущим видаються наступні види інвестиційних ризиків: нестабільність економічного законодавства і поточної економічної ситуації, умов інвестування і використання прибутку; можливість введення певних обмежень на зовнішню торгівлі і постачання, закриття меж і т. д.; невизначеність політичної ситуації, можливість негативних соціально-політичних змін в країні або регіоні; коливання ринкової кон'юнктури, цін та валютних курсів і т. д.; невизначеність природних кліматичних умов, можливість стихійних лих; неповнота або неточність інформації про динамічне

та техніко-економічних показників, параметрах нової техніки і технології, а також стані існуючих виробничих фондів; можливість аварій і відмов устаткування виробничого браку; невизначеність цілей, інтересів і поведінки учасників проекту; неповнота або неточність інформації про їх фінансового положення і ділову репутацію. Перераховані ризики можуть негативно позначитися на купівельній спроможності грошей, а значить, на вкладення в інвестиційні проекти [32].

Для підвищення довіри інвестора до підприємства і об'єктивнішої оцінки інвестиційної привабливості необхідні найбільш узагальнені показники діяльності підприємства на основі бухгалтерської та фінансової звітності, тобто відкритої інформаційної бази. Саме таким показником є рух грошових коштів підприємства, інформація за ним подана у формі фінансової звітності № 3 «Звіт про рух грошових коштів»), а тому при оцінці привабливості підприємства необхідно її коригувати на підставі аналізу руху грошових коштів від усіх видів діяльності [33].

На думку фахівців, у галузі інвестицій та кредитів при оцінці доходів підприємства є корисним аналіз руху грошових коштів [34]. Рух грошових коштів більш об'єктивно оцінює ефективність діяльності підприємства, ніж показник чистого прибутку, дає змогу визначити стан і загальну оцінку управління підприємством.

Інвестування в будь-який вид проектів завжди пов'язане з різноманітними ризиками. Ступінь їх впливу на розвиток найчастіше пов'язана з характером економічної ситуації в світі, країні і регіоні, зі зміною кон'юнктури інвестиційного ринку, а також залежить від виду і форми інвестування самого проекту.

Ризик інвестиційного проекту (або проектний ризик) означає ймовірність настання несприятливих фінансових наслідків у вигляді втрати або недостатності очікуваного інвестиційного доходу в ситуації невизначеності умов його здійснення.

Рівень проектного ризику знаходиться на третьому місці за значимістю в системі показників ефективності таких проектів після обсягу інвестиційних витрат і чистого грошового потоку.

Для максимально можливого зменшення витрат від настання негативних ситуацій, в інвестуванні використовується практика управління ризиками, яка заснована на оцінці і аналізі існуючих ризиків і підборі найбільш правильних в даній ситуації методів управління.

Серед методів, що застосовуються для управління ризиками, можна виділити наступні методи: ухилення від ризику, що полягає у відмові від проведення певних дій; попередження і контроль ризику (зниження негативного ефекту від ризику і контроль за ним); прийняття ризику (готовність покрити збитки від нього); перенаправлення ризику (перерозподіл його рівня з іншими об'єктами, куди входить, наприклад, страхування ризику).

Перейдемо до застосування отриманих знань виключно до ТОВ «АЛЕАНА», по-перше, розглянемо ринок виробництва пластикового посуду та його динаміку, по-друге, тенденції та фактори впливу на ринок, по-третє, оцінимо план впровадження інвестиційного проекту та ризику.

Розглянемо для початку динаміку виробництва посуду та предметів домашнього вжитку із пластику у 2019 – 2021 рр.

Динаміка виробництва посуду та предметів домашнього вжитку із пластику у 2019-2021 рр., у натуральному вираженні, тис. тонн

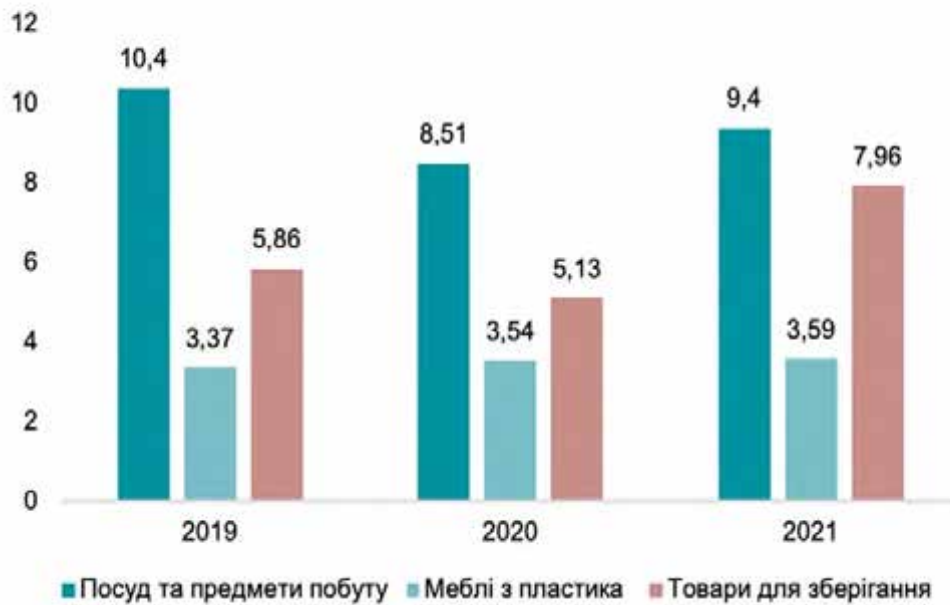

Рисунок 3.2. Динаміка виробництва посуду та предметів домашнього вжитку із пластику у 2019-2021 рр. у натуральному вираженні, тис.тон

Джерело: оцінка Pro-Consulting за даними Державної служби України, даними операторів.

Варто зазначити, що виробництво продукції з поліпропілену зазнавало певних труднощів у 2020 році, що, крім ринкових трендів, стало наслідком порушення ланцюжків постачання через пандемію.

Загалом ринок виробів із пластику у 2019-2021 році активно розвивався. Цьому сприяли налагоджені ланцюжки поставок, зниження цін виробників та можливість конкуренції за ціною та якістю продукції, розвиток роздрібних мереж та їх асортименту.

Важливим фактором впливу на ринки є наявність локального виробництва та економічне зростання, яке спостерігалось до кінця 2021 року. Повномасштабне російське вторгнення в Україну в лютому 2022 року призвело до виїзду близько 5 мільйонів українців за кордон, зростання безробіття на 30-40%, фізичного пошкодження виробничих потужностей, магазинів, порушення ланцюжків логістики, девальвації гривні, зниження доходів скорочення.

У 2022 році на ринку пластикових виробів в Україні працювали 225 виробників та 418 імпортерів.

Після початку широкомасштабного вторгнення Росії відбулося обвальне падіння постачання імпортних товарів на ринок виробів із пластмаси в Україні. Причинами цього стали: припинення імпорту з Росії та Білорусі, загальна частка яких досягала чверті всього обсягу пластикових виробів іноземного виробництва; відхід з ринку значної частини імпортерів з інших країн через зростання ризиків для бізнесу.

Аналіз ринку виробів із пластмаси в Україні дозволив виділити такі фактори, що впливають на стан цієї сфери бізнесу у 2022 році:

1. безпосередній збиток від бойових дій. Деякі підприємства галузі опинилися в зоні бойових дій на окупованих територіях або були знищені внаслідок обстрілів. Наприклад, в окупації знаходиться завод компанії Опентек, що була найбільшим виробником пластикових вікон у нашій країні.

2. енергетична криза. Енергоємне виробництво продукції ринку виробів із пластику в Україні дуже чутливе до відключень електропостачання, а встановлення резервних джерел живлення не завжди економічно виправдане. Збільшення ціни електроенергії для бізнесу, а також зростання вартості інших ресурсів та логістики підвищують собівартість випуску товарів на ринку виробів із пластмаси в Україні та знижують конкурентоспроможність вітчизняних виробників;

3. вимушена релокація підприємств. Так, Пластбокс – виробник пластикових контейнерів, переїхав до Польщі; Росанпак відкрив цехи у Львівській області; Спецтехоснастка планувала переїжджати до Румунії чи Угорщини. Причиною переїзду операторів ринку виробів із пластику в Україні стала не лише загроза опинитися під обстрілом, а й страх багатьох іноземних контрагентів працювати з компаніями на території країни.

4. різке скорочення імпорту як сировини для випуску, так і готових товарів ринку виробів із пластмаси в Україні;

5. кампанія із заборони деяких видів виробів із пластику –

одноразових пакетів, у перспективі посуду, розвиток ринків товарів-замінників;

6. поширення ініціатив, спрямованих на збільшення сфери та обсягу переробки та вторинного використання пластику;

7. науково-технічний прогрес – розвиток технологій полімеризації, адитивне виробництво за допомогою тривимірного друку, поява нових видів та форм виробів;

8. стан будівельної галузі, що є найбільшим споживачем ринку виробів із пластику в Україні.

Через загальне падіння ринку забудови та ремонту, яке спостерігалось у 2022 р., знизився попит і на пластикові вироби для будівництва. Проте тенденція поновлення процесів будівництва та процеси відбудови деокупованих та постраждалих від війни регіонів сприяють зростанню попиту на будівельні товари, у тому числі пластикові віконні профілі, труби, фурнітуру та інші комплектуючі з пластику.

Також зростає ринок тари та упаковки. Під час війни ринок тари зріс, найбільшими рушіями стали компанії з виготовлення контейнерів для рідин. Розірвання торгівельних відносин з країнами-агресорами призвело до тимчасового дефіциту по окремих категоріям товарів (кришки, пре форми та інші товари для пакування), проте споживачі протягом року налагодили постачання аналогічних товарів з країн Європи.

Потрібно йти на один крок вперед, постійно впроваджувати виробництво нового продукту, займати нові ринки збуту, виходити на міжнародний рівень (охоплювати більше країн).

Рисунок 3.3. Міжнародна інвестиційна діяльність України

Джерело: сформовано автором на основі [<https://www.slovoidilo.ua/>]

Даний малюнок показує скільки іноземних коштів Україна залучила і на які галузі їх було розподілене. Так, як ми розглядаємо в нашій дипломній роботі промислове підприємство, то залучення іноземних інвесторів, було б як «ковток живої води».

За даними Національного банку, протягом 2023 року приплив прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну становив \$4,25 млрд. Це в 7,6 раза більше, ніж обсяг інвестицій за 2022 рік, але на 42% менше, ніж 2021 року.

Загалом приплив ПІІ у 2022 році був на рівні 2016–2018 років. Тоді Україна отримувала від іноземних інвесторів у діапазоні \$3,7–4,7 млрд щорічно. Проте навряд чи можна говорити про справжнє (реальне) відновлення інвестування з-за кордону. Основний приплив капіталу генерує бізнес, який працює і реінвестує одержаний прибуток. Розподіл вкладень за напрямками був такий: \$3,8 млрд - це інструменти участі в капіталі, \$0,5 млрд – боргові інструменти.

Тобто понад 90% інвестицій протягом 2023 року надійшло до капіталу українських компаній. Причому із цієї суми майже \$3,2 млрд – реінвестування прибутку. Це пояснюється обмеженнями на виведення капіталу з України, на

репатріацію дивідендів – у тому числі. Ті компанії, які одержали прибуток, але не змогли його розподілити серед власників (акціонерів), повернули ці гроші в бізнес як реінвестиції.

До речі, сума реінвестованих доходів 2023 року була майже в 10 разів більша, ніж у 2022-му, і на 36% менша, ніж у 2021 році.

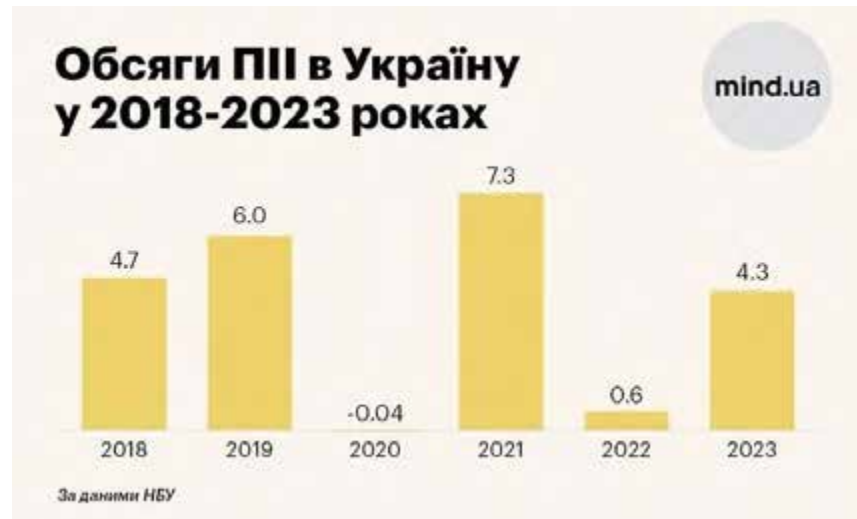

Рисунок 3.4. Обсяги ПІІ в Україні у 2018-2023 роках

Джерело: сформовано автором на основі даних НБУ

Запас або накопичення ПІІ на початок 2024 року становив \$55,2 млрд. Це на 6,3% більше, ніж на початок 2023 року, і на 16,5% менше, ніж на початок 2022 року.

Таким чином, накопичення інвестицій – це комплексний індикатор, який відображає запас ПІІ з урахуванням руху капіталу протягом календарного року (введення / виведення грошей у країну / з країни, погашення зобов'язань перед інвесторами, реінвестиція доходів тощо).

Проте для відновлення повноцінного інвестування потрібне закінчення бойових дій. Це є ключовим чинником, який стане позитивним сигналом для іноземних інвесторів. За оцінками податкового комітету парламенту, для сталого розвитку після війни Україні потрібно буде залучати щонайменше \$10–15 млрд ПІІ на рік, що «не є якимось нездійсненим показником».

Ну а наразі інтерес інвесторів сконцентрований переважно в таких сферах, як ВПК, виробництво будматеріалів, сільське господарство та FMCG. Це ті галузі, які попри війну продовжують розвиватися та генерувати прибутки.

Корупція, недовіра до судової системи, відтік робочої сили, політична і економічна турбулентність, яка турбує підприємців і змушує вести бізнес в умовах невизначеності, є основними стримуючими чинниками можливого підвищення індексу інвестиційної привабливості. Кількість незадоволених інвестиційним кліматом зростає та становить 57%. [35] Сьогодні однією з ключових особливостей стала інвестиційна пауза. [36]

Так, поряд із незначним зростанням ВВП обсяги інвестицій у вітчизняну економіку поки що залишаються на низькому рівні через несприятливий інвестиційний клімат, що пояснюється недосконалою законодавчою базою, нерозвиненими фондовим ринком та фінансово-кредитною системою, потужним податковим тиском, неефективним використанням амортизаційних відрахувань, а також низьким рівнем трансформації заощаджень населення в інвестиції [37, с. 5].

3.2. Рекомендації для покращення інвестиційної привабливості ТОВ «АЛЕАНА»

Проблема розвитку та підвищення ефективності функціонування вітчизняної промисловості до конкурентного світового рівня залишається однією з найбільш гострих. Її вирішення здійснюється в різних напрямках, але головним є подолання несприятливого інвестиційного клімату, що склався в реальній сфері економіки України, зокрема у промисловості.

Поліпшення інвестиційного клімату в промисловості необхідне для того, щоб на етапі стабілізації промислового виробництва забезпечити підприємства необхідними ресурсами для активної їх реструктуризації і на цій основі нарощувати обсяги конкурентної продукції.

Проведений аналіз інвестиційної привабливості ТОВ «АЛЕАНА» шляхом оцінки його фінансового стану з використанням фінансових коефіцієнтів

свідчить про виявлені фактори, які негативно впливають на ефективність діяльності підприємства та зменшують його доходи.

Стійкість фінансового стану з метою залучення більших обсягів інвестицій може бути покращена шляхом:

1) повного рівня завантаженості виробничих потужностей, що буде розширювати господарську діяльність та сприяти отриманню додаткових доходів. Зараз же завантаженість виробничих потужностей знаходиться на незадовільному рівні через не відповідність вимогам сучасності, адже воно потребує оновлення та модернізації;

2) ефективної цінової політики підприємства, а саме надання послуг складського зберігання продукції за цінами вище собівартості, що буде позитивно впливати фінансову діяльність компанії;

3) обґрунтоване зменшення обсягів необоротних активів та виробничих запасів, адже вони можуть зменшити інвестиційну привабливість філії за рахунок неефективного їх використання, а знос виробничих фондів може призвести до збільшення витрат на їх утримання;

4) якісно проводити переоцінку основних засобів, щоб знайти з них ті, які мають нульову залишкову вартість, адже вони знижують активи ТОВ «АЛЕАНА»;

5) слідкувати за правильністю обліку активів, щоб дана ситуація не призводила до редагування вже сформованої фінансової звітності, та потім не виникали не потрібні питання з боку інвесторів;

6) розробки та виконання фінансових планів, щоб слідкувати за виконанням запланованих показників та своєчасно реагувати на зміни;

7) усунення недоліків при управлінні витратами, щоб не було необґрунтованого завищення;

8) удосконалення внутрішнього контролю, тобто компанія повинна навчитися самостійно виявляти та виправляти можливі ризики, які негативно позначаються на її діяльності;

9) розробки плану, який дасть змогу підвищити кваліфікацію працівників;

10) ведення ефективної маркетингової політики та підвищення конкурентоспроможності ТОВ «АЛЕАНА».

В результаті впровадження всіх вище наведених заходів буде покращено фінансове становище ТОВ «АЛЕАНА», збільшиться обсяг доходів підприємства, що у свою чергу сприятиме залученню значних обсягів інвестицій.

Що стосується загальних шляхів покращення, то до них можна віднести державну підтримку, а саме:

- оптимізація системи оподаткування, шляхом забезпечення гнучкості податкової політики.

- створення системи правового захисту саме для іноземних інвесторів від боржників та ненадійних партнерів, оскільки нинішня система більше контролює їх діяльність (вчасну сплату податків, дотримання всіх норм), не захищаючи.

- удосконалена сплата митних платежів і зборів при надходженні іноземної валюти в Україну.

Спрощення та покращення цих факторів більше зацікавить інвесторів і взагалі призведе до покращення інвестиційного клімату в країні і як наслідок на підприємствах, оскільки все пов'язано.

Так склалося, що на діяльність підприємства останнім часом сильно впливають зовнішні фактори. Зокрема, 2020 року почалася пандемія і як результат підприємство має збиток за цей період. Врахувавши це в своїй діяльності і послаблення обмежень в період карантину сприяло покращенню фінансової ситуації на наступний 2021 рік. І ось початок 2022 року війна в країні, яка також несе негативні наслідки.

Наразі через складну ситуація існує великий ризик невизначеності. Не відомо і важко спрогнозувати якої шкоди завдасть війна цьому підприємству і які наслідки будуть. Про привабливість зараз також складно говорити в силу цих обставин. Тому бачимо сенс провести додатковий аналіз і розробити вже реально актуальні діючі поради по закінченню війни.

Висновки до розділу 3

В розділі 3 ми проводили аналіз інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства. Можемо зробити такі висновки та надати рекомендації.

Проведений аналіз інвестиційної привабливості ТОВ «АЛЕАНА» шляхом оцінки його фінансового стану з використанням фінансових коефіцієнтів свідчить про виявлені фактори, які негативно впливають на ефективність діяльності підприємства та зменшують його доходи.

Стійкість фінансового стану з метою залучення більших обсягів інвестицій може бути покращена шляхом:

- 1) повне завантаження виробничих потужностей, що буде розширювати господарську діяльність та сприяти отриманню додаткових доходів. Зараз же завантаженість виробничих потужностей знаходиться на незадовільному рівні через не відповідність вимогам сучасності, адже воно потребує оновлення та модернізації;
- 2) ефективної цінової політики підприємства, а саме надання послуг складського зберігання продукції за цінами вище собівартості, що буде позитивно впливати фінансову діяльність компанії;
- 3) обґрунтоване зменшення обсягів необоротних активів та виробничих запасів, адже вони можуть зменшити інвестиційну привабливість філії за рахунок неефективного їх використання, а знос виробничих фондів може призвести до збільшення витрат на їх утримання;
- 4) якісно проводити переоцінку основних засобів, щоб знайти з них ті, які мають нульову залишкову вартість, адже вони знижують активи ТОВ «АЛЕАНА»;
- 5) слідкувати за правильністю обліку активів, щоб дана ситуація не призводила до редагування вже сформованої фінансової звітності, та потім не виникали не потрібні питання з боку інвесторів;

- 6) розробки та виконання фінансових планів, щоб слідкувати за виконанням запланованих показників та своєчасно реагувати на зміни;
- 7) усунення недоліків при управлінні витратами, щоб не було необґрунтованого завищення;
- 8) удосконалення внутрішнього контролю, тобто компанія повинна навчитися самостійно виявляти та виправляти можливі ризики, які негативно позначаються на її діяльності;
- 9) розробки плану, який дасть змогу підвищити кваліфікацію працівників;
- 10) ведення ефективної маркетингової політики та підвищення конкурентоспроможності ТОВ «АЛЕАНА».

В результаті впровадження всіх вище наведених заходів буде покращено фінансове становище ТОВ «АЛЕАНА», збільшиться обсяг доходів підприємства, що у свою чергу сприятиме залученню значних обсягів інвестицій.

ВИСНОВКИ

Фінансово-господарська діяльність будь-якого підприємства є неможливою без вкладення коштів, які можуть мати власний, залучений та позиковий характер. Інвестиції є визначальним фактором економічного розвитку будь-якої країни та забезпечення конкурентоспроможності та успішної діяльності окремого підприємства. Для отримання інвестиційних ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим. Тому першочерговим завданням, виконання якого зумовлює успіх у конкурентній боротьбі, є максимальне підвищення інвестиційної привабливості об'єкту.

Інвестиційна привабливість підприємства це багаторівнева інтегральна характеристика сукупності економічних, фінансових, виробничих та організаційних аспектів оцінки підприємства, які повинні відповідати вимогам потенційних інвесторів та забезпечує позитивний ефект від вкладень.

Ступінь інвестиційної привабливості підприємства є індикатором, показання якого дозволяють зробити висновки потенційним інвесторам про необхідність і доцільність вкладення фінансових засобів саме в даний об'єкт.

Інвестиції відіграють провідну роль у сталому розвитку як підприємства, так і держави в цілому. Для залучення більшої кількості інвестиційних ресурсів необхідно враховувати інвестиційну привабливість. До чинників формування рівня інвестиційної привабливості підприємства відносять внутрішні та зовнішні чинники.

До внутрішніх чинників прямого впливу відносять: технічні, трудові, організаційні, виробничі, ресурсно-сировинні, комерційні, фінансово-аналітичні, конкурентоспроможні, інноваційні, споживчі.

До зовнішніх чинників непрямого впливу відносять: природно-географічні, екологічні, юридично-правові, соціальні, економічні, політичні, законодавчі, культурні, науково-технічні, суспільні.

Типологія факторів інвестиційної привабливості підприємства поділяється на три групи: фінансовий стан підприємства, ринкове оточення,

корпоративне управління. Кожна з представлених груп характеризується власними показниками.

Так фінансовий стан підприємства характеризується такими показниками як: коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів; коефіцієнт поточної ліквідності; коефіцієнт оборотності активів; рентабельність власного капіталу за чистим прибутком; рентабельність продажів; коефіцієнт власності (автономії); коефіцієнт залучених коштів (залученого капіталу) та інше.

Ринкове оточення характеризується такими показниками як: інвестиційний клімат регіону, в якому знаходиться підприємство; інвестиційна привабливість галузі, до якої належить підприємство; географічний ринок збуту продукції; ступінь конкуренції на товарному ринку; екологічне навантаження на природне середовище; стадія життєвого циклу основного виду продукції; розвиток транспортної інфраструктури та інше.

Методи оцінювання інвестиційної діяльності підприємства:

1. Метод рейтингової оцінки підприємства на основі даних фінансової звітності передбачає оцінку фінансового стану підприємства, при якій оцінюється майновий стан, ліквідність, фінансова стійкість, ділова активність та рентабельність.

2. Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій

Аналіз проводиться за такими етапами: оцінка фінансового стану об'єкта інвестування; визначення вагомості групових та одиничних показників на основі експертних оцінок; визначення частки розмаху варіаційної множини; визначення ранжированого значення за кожним показником; розрахунок інтегрального показника.

Інвестиційна привабливість держави відіграє головну роль для іноземного інвестора, але оскільки вкладення коштів здійснюється в конкретне підприємство, важливого значення набуває саме його інвестиційна привабливість.

Тобто інвестор при виборі об'єкта капіталовкладень проводить оцінку інвестиційної привабливості на таких рівнях:

Основні методи підвищення інвестиційної діяльності поділяють на три групи:

1. Фінансово-економічні, котрі здійснюють прямий вплив на рівень привабливості підприємства: підвищення ефективності використання основних фондів та оборотних коштів; зростання якості управління кредиторською й дебіторською заборгованістю; удосконалення управління прибутком підприємства, тощо.

2. Соціальні – фактори непрямого впливу: збільшення показника продуктивності праці; підвищення показника плинності кадрів; збільшення коефіцієнта якісного складу персоналу.

3. Інформаційні - фактори непрямого впливу: підвищення коефіцієнта культурного рівня персоналу; проведення технічного переозброєння шляхом оптимізації структури перерозподілу внутрішніх ресурсів; використання сучасних інформаційних технологій для оцінки інвестиційної привабливості.

Підвищення інвестиційної привабливості підприємств відбувається за рахунок:

1. Використання сучасних інформаційних технологій для оцінки інвестиційної привабливості

2. Технічне переозброєння шляхом оптимізації структури перерозподілу внутрішніх ресурсів.

3. Підвищення кваліфікації кадрів.

4. Мотиваційний механізм розвитку підприємства.

Основними шляхами покращення інвестиційного клімату в Україні:

- Боротьба з корупцією
- Спрощення процедури по організації бізнесу
- Простота системи оподаткування
- Зменшення державного боргу
- Реструктуризація банківської системи

- Захист прав інтелектуальної власності

На основі проведеного дослідження можна відзначити, що забезпечення інвестиційної діяльності підприємства є однією з головних функцій управління. Без впровадження інвестиційних проектів не можливо розвивати підприємство та підвищувати його конкурентоспроможність.

Враховуючи вище зазначене, можна стверджувати про необхідність розробки сучасних механізмів управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства. Один механізм необхідно розробляти та впроваджувати на рівні держави, а інший механізм - на рівні підприємства. Саме розробка таких механізмів може стати напрямком подальших наукових досліджень та розробок.

Проведений аналіз інвестиційної привабливості ТОВ «АЛЕАНА» шляхом оцінки його фінансового стану з використанням фінансових коефіцієнтів свідчить про виявлені фактори, які негативно впливають на ефективність діяльності підприємства та зменшують його доходи.

Стійкість фінансового стану з метою залучення більших обсягів інвестицій може бути покращена шляхом:

- 1) повного рівня завантаженості виробничих потужностей, що буде розширювати господарську діяльність та сприяти отриманню додаткових доходів. Зараз же завантаженість виробничих потужностей знаходиться на незадовільному рівні через не відповідність вимогам сучасності, адже воно потребує оновлення та модернізації;

- 2) ефективною ціновою політикою підприємства, а саме надання послуг складського зберігання продукції за цінами вище собівартості, що буде позитивно впливати фінансову діяльність компанії;

- 3) обґрунтоване зменшення обсягів необоротних активів та виробничих запасів, адже вони можуть зменшити інвестиційну привабливість філії за рахунок неефективного їх використання, а знос виробничих фондів може призвести до збільшення витрат на їх утримання;

4) якісно проводити переоцінку основних засобів, щоб знайти з них ті, які мають нульову залишкову вартість, адже вони знижують активи ТОВ «АЛЕАНА»;

5) слідкувати за правильністю обліку активів, щоб дана ситуація не призводила до редагування вже сформованої фінансової звітності, та потім не виникали не потрібні питання з боку інвесторів;

6) розробки та виконання фінансових планів, щоб слідкувати за виконанням запланованих показників та своєчасно реагувати на зміни;

7) усунення недоліків при управлінні витратами, щоб не було необґрунтованого завищення;

8) удосконалення внутрішнього контролю, тобто компанія повинна навчитися самостійно виявляти та виправляти можливі ризики, які негативно позначаються на її діяльності;

9) розробки плану, який дасть змогу підвищити кваліфікацію працівників;

10) введення ефективної маркетингової політики та підвищення конкурентоспроможності ТОВ «АЛЕАНА».

В результаті впровадження всіх вище наведених заходів буде покращено фінансове становище ТОВ «АЛЕАНА», збільшиться обсяг доходів підприємства, що у свою чергу сприятиме залученню значних обсягів інвестицій.

Після початку повномасштабної військової агресії, російські атаки спрямовані на знищення цивільної інфраструктури по всій Україні, а також промислове виробництво, ТЕС, АЕС та інше. При цьому логістичні шляхи на окупованих територіях були пошкоджені, до них немає доступу. Інші залізничні та автомобільні логістичні маршрути більш менш доступні для використання, оскільки Україна має розгалужену автомобільну та залізничну мережу. Станом на дату затвердження цієї консолідованої фінансової звітності, за наявними даними, активи Групи не були суттєво пошкоджені.

Що стосується загальних шляхів покращення, то до них можна віднести державну підтримку, а саме: оптимізація системи оподаткування, шляхом

забезпечення гнучкості податкової політики, створення системи правового захисту саме для іноземних інвесторів від боржників та ненадійних партнерів, оскільки нинішня система більше контролює їх діяльність (вчасну сплату податків, дотримання всіх норм), не захищаючи, удосконалена сплата митних платежів і зборів при надходженні іноземної валюти в Україну.

Спрощення та покращення цих факторів більше зацікавить інвесторів і взагалі призведе до покращення інвестиційного клімату в країні і як наслідок на підприємствах, оскільки все пов'язано.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Інвестиційна привабливість України: основні тенденції, проблеми та ключові вектори вирішення. *Innovation and Sustainability*. 164 № 1, 2023
[URL:https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/37677/19.pdf?sequence=1](https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/37677/19.pdf?sequence=1)
(дата звернення 27.03.2024)
2. Слободянюк О. Е. Чинники формування інвестиційної привабливості українських підприємств. Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 14-23 березня 2018 р. 2018.
[URL:https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2018/paper/view/4393](https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2018/paper/view/4393) .
(дата звернення 27.03.2024)
3. Корнєва Н. А. Методичні підходи до побудови комплексної інтегральної оцінки інвестиційної привабливості на регіональному рівні. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 2(68). С. 106-111.
4. Гончаров В. М., Білоусова М. М. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність та фактори впливу: навч. посіб. [URL:https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.3/31.pdf](https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.3/31.pdf) (дата звернення 28.03.2024)
5. Гуляєва Н. М., Рябченко Н. К. Сутнісні ознаки інвестиційної привабливості підприємства: факторна природа формування. *Вісник Запорізького національного університету*. №1(13). 2012. С. 22-28
6. Інвестування: Навчальний посібник / В.М. Гриньова та ін. Харків: ВД „ІНЖЕК”, 2004. 404с.
7. Алексеєнко Л. М. Фінансові аспекти оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Економічний форум*. 2009. № 3. С. 94-102.
8. Зянько В. В., Слободянюк О. Е. Чинники інвестиційної привабливості підприємств кондитерської галузі. *Економіка та галузі. Економіка і суспільство*. Випуск # 8 2017 [URL:https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/45.pdf](https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/45.pdf) (дата звернення 28.03.2024)

9. Коюда В.О., Лепейко Т. І., Коюда О. П. Основи інвестиційного менеджменту: навчальний посібник Київ: Кондор, 2016. 340 с.
10. Ястремська О. М. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю підприємства: навч. посібник. Харківський національний економічний ун-т. Харків: Вид. ХНЕУ, 2006. 191с.
11. Гладка Д. О. Інвестиційна привабливість підприємства як економічна категорія. Вінницький національний технічний університет [URL:https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/33615/](https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/33615/) (дата звернення 27.03.2024)
12. Лазоренко Т.В. Цветкова О.В. Управління інвестиційною привабливістю підприємства. *Молодий вчений*. 2014. № 12 (15). С.184-187.
13. Ситник О. В. Економічна сутність інвестиційної привабливості підприємства та її характеристики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. №23.
14. Єпіфанова І. Ю. Бардадин О. А. Сутність інвестиційного потенціалу підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. №14. С. 39-42
15. В. Балан, Методичне забезпечення оцінювання інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, 2011
16. Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чапляк Н. Інвестиційний аналіз : навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 276с.
[URL:https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2844](https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2844) (дата звернення 29.03.2024)
17. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проєктів: Конспект лекцій. Київ.: МАУП, 2002. 128 с.: іл. Бібліогр.: с. 125.
18. Звіт про управління ТОВ «АЛЕАНА» за 2023 рік. [URL:https://clarity-project.info/edr/33428046/finances?year=2022](https://clarity-project.info/edr/33428046/finances?year=2022) (дата звернення 01.04.2024)
19. Ткаченко Т.П. канд. економ. наук Національний технічний університет України «КПІ» Інвестиційна привабливість промислових підприємств. [URL:https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/db6e303e-b4ad-462d-b51f-31011de8d94d/content](https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/db6e303e-b4ad-462d-b51f-31011de8d94d/content) (дата звернення 03.04.2024)

20. Наталія Батюх – ст.гр. Пкм-51. Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Науковий керівник: к.т.н., доцент Дмитрів Д. В. [URL:https://core.ac.uk/download/pdf/161260569.pdf](https://core.ac.uk/download/pdf/161260569.pdf) (дата звернення 03.04.2024)
21. Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 3-тє вид., випр. і доп. К.: Знання, 2008. 483 с.
22. Бессонова С.І., Комаров А.С. Інвестиційна діяльність промислового підприємства як елемент стратегічної стабільності. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління* [URL:https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/33_72_2/10.pdf](https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/33_72_2/10.pdf)
23. Закон України Про інвестиційну діяльність (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 47, ст.646) [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text) (дата звернення 10.10.2022)
24. Морщенок Т. С. Прийняття та обґрунтування інвестиційних рішень в умовах ризику. 2009. Вип. 4. С. 109-114.
25. Данілов О. Д., Івашина Г. М., Чумаченько О. Г. Інвестування: навч. посіб.: Комп'ютерпрес, 2001. 364 с.
26. П'ятницька Г. Т. Управління підприємством в епоху глобалізму: Монографія.: «Логос», 2006 568 с
27. Гриньова В.М. Проблеми розвитку інвестиційної діяльності: Монографія. Х.: ХДЕУ, 2002. 464 с.
28. Проектне фінансування: підручник за заг. та наук.ред. проф., д.е.н. Т.В. Майорової. Київ: КНЕУ, 2017. 434 с.
29. Кропельницька С.О., Цигилик І.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 174 с.
30. Гончаров А.Б. Інвестування. Навч.посіб. Харків: Інжек, 2004. 470с.
31. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність. Навчальний посібник. Київ: Знання, 2004. 347с.

32. Міністерство фінансів України наказ 07.02.2013 № 73. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text) (дата звернення 03.01.2024)
33. Спільник І.В. Аналіз фінансової діяльності фірми. *Наукові записки*. Тернопіль, «Економічна думка». 2006. Випуск 16. с.78-82
34. Вецпура Н.В. Смагло Н.В. Підвищення інвестиційної привабливості підприємства з позицій стратегічного контексту. Серія: Економіка та підприємництво, 2021 р., № 1 (118), 2021 УДК 330.322 DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-1-9>
35. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Капітальні інвестиції (січень-вересень 2020 року). [URL:file:///C:/Users/PC/Downloads/KI_9m_2020.pdf](file:///C:/Users/PC/Downloads/KI_9m_2020.pdf)
36. Активізація інвестиційного процесу в Україні : колективна монографія. Т.В. Майорова та ін. ; за ред. М.І. Диби. Київ : КНЕУ, 2012. 472 с.

ДОДАТКИ

Фінансова звітність за 2023 рік

Дата звіту	2024-02-28
Період	2023 рік, 12 міс
Бухгалтер	РУДЕНКО ЛЮДМИЛА МИХАЙЛІВНА
КАТОТТГ	UA32120110010071582
Кількість працівників	444

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	1.00	83.00
первісна вартість	1001	256.00	353.00
накопичена амортизація	1002	255.00	270.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	921.00	1 379.00
Основні засоби	1010	10 729.00	16 557.00
первісна вартість	1011	52 982.00	64 448.00
знос	1012	42 253.00	47 891.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	11 651.00	18 019.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	157 845.00	161 366.00
Виробничі запаси	1101	88 019.00	64 147.00
Незавершене виробництво	1102	65 494.00	93 023.00
Готова продукція	1103	4 173.00	4 113.00
Товари	1104	159.00	83.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	198 040.00	189 887.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	43 669.00	64 099.00
з бюджетом	1135	0.00	
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	163.00	1 207.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 343.00	80 670.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	10 343.00	80 670.00
Витрати майбутніх періодів	1170	44.00	66.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 850.00	4 327.00
Усього за розділом II	1195	411 954.00	501 622.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	423 605.00	519 641.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	29.00	29.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	202 066.00	276 589.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	202 095.00	276 618.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	86 611.00	89 960.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Усього за розділом II	1595	86 611.00	89 960.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	73 370.00	77 855.00
розрахунками з бюджетом	1620	6 576.00	3 816.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	3 701.00	1 482.00
розрахунками зі страхування	1625	579.00	610.00
розрахунками з оплати праці	1630	2 195.00	2 340.00
за одержаними авансами	1635	7 379.00	20 254.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	4 247.00	4 510.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від пере страховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	40 553.00	43 678.00
Усього за розділом III	1695	134 899.00	153 063.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	423 605.00	519 641.00

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	584 950.00	518 233.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки пере страховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	426 483.00	391 311.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	158 467.00	126 922.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки пере страховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	38 205.00	23 298.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	14.00	14.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	9 943.00	8 091.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Витрати на збут	2150	65 929.00	47 950.00
Інші операційні витрати	2180	28 057.00	55 653.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	92 743.00	38 526.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240	2.00	24.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 767.00	5 431.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	77.00	54.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	90 901.00	33 065.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-16 378.00	-5 967.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	74 523.00	27 098.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	74 523.00	27 098.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	270 581.00	243 870.00
Витрати на оплату праці	2505	84 616.00	66 442.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	18 260.00	14 839.00
Амортизація	2515	5 842.00	4 601.00
Інші операційні витрати	2520	161 923.00	162 337.00
Разом	2550	541 222.00	492 089.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	610 064.00	470 761.00
Повернення податків і зборів	3005		0.00
у тому числі податку на додану вартість	3006		0.00
Цільового фінансування	3010	1 508.00	1 699.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	110 319.00	107 122.00
Надходження від повернення авансів	3020	1 406.00	14 319.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	5 650.00	102.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		19.00
Надходження від операційної оренди	3040		0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	29.00	0.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	155 993.00	162 498.00
Праці	3105	68 067.00	55 358.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	18 751.00	15 588.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	70 173.00	36 790.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	18 597.00	1 440.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	35 003.00	22 054.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	16 573.00	13 296.00
Витрачання на оплату авансів	3135	342 040.00	279 830.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	11.00	88.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	225.00	0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	1 371.00	1 020.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	72 345.00	42 850.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205		0.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260		0.00
Виплати за деривативами	3270		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0.00	0.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305	12 969.00	69 463.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340		204.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350	15 402.00	103 900.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360	170.00	3 998.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390	1.00	0.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-2 604.00	-38 231.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	69 741.00	4 619.00
Залишок коштів на початок року	3405	10 343.00	5 745.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	586.00	-21.00
Залишок коштів на кінець року	3415	80 670.00	10 343.00

Дата звіту	2023-02-28
Період	2022 рік, 12 міс
Бухгалтер	РУДЕНКО ЛЮДМИЛА МИХАЙЛІВНА
КАТОТТГ	UA32120110010071582
Кількість працівників	478

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	1.00	1.00
первісна вартість	1001	256.00	256.00
накопичена амортизація	1002	255.00	255.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	185.00	921.00
Основні засоби	1010	14 014.00	10 729.00
первісна вартість	1011	51 856.00	52 982.00
знос	1012	37 842.00	42 253.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	14 200.00	11 651.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	147 707.00	157 845.00
Виробничі запаси	1101	69 618.00	88 019.00
Незавершене виробництво	1102	73 494.00	65 494.00
Готова продукція	1103	3 109.00	4 173.00
Товари	1104	1 486.00	159.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	156 504.00	198 040.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	56 533.00	43 669.00
з бюджетом	1135	1 947.00	
у тому числі з податку на прибуток	1136	826.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	454.00	163.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 745.00	10 343.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	5 745.00	10 343.00
Витрати майбутніх періодів	1170	44.00	44.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	947.00	1 850.00
Усього за розділом II	1195	369 881.00	411 954.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	384 081.00	423 605.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	29.00	29.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	174 968.00	202 066.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	174 997.00	202 095.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	65 262.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	86 611.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	9.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	65 271.00	86 611.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	36 302.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	62 390.00	73 370.00
розрахунками з бюджетом	1620	667.00	6 576.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	3 701.00
розрахунками зі страхування	1625	759.00	579.00
розрахунками з оплати праці	1630	3 146.00	2 195.00
за одержаними авансами	1635	5 717.00	7 379.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	4 449.00	4 247.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від пере страховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	30 383.00	40 553.00
Усього за розділом III	1695	143 813.00	134 899.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	384 081.00	423 605.00

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	518 233.00	547 499.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки пере страховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	391 311.00	438 254.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	126 922.00	109 245.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки пере страховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	23 298.00	19 224.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	14.00	8.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	8 091.00	11 344.00
Витрати на збут	2150	47 950.00	52 748.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Інші операційні витрати	2180	55 653.00	12 091.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	38 526.00	52 286.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240	24.00	15.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	5 431.00	4 541.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	54.00	148.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	33 065.00	47 612.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-5 967.00	-8 577.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	27 098.00	39 035.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	27 098.00	39 035.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	243 870.00	307 713.00
Витрати на оплату праці	2505	66 442.00	85 157.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	14 839.00	18 703.00
Амортизація	2515	4 601.00	6 007.00
Інші операційні витрати	2520	162 337.00	110 580.00
Разом	2550	492 089.00	528 160.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	470 761.00	537 496.00
Повернення податків і зборів	3005		11 251.00
у тому числі податку на додану вартість	3006		0.00
Цільового фінансування	3010	1 699.00	2 538.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	107 122.00	77 284.00
Надходження від повернення авансів	3020	14 319.00	2 194.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	102.00	44.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	19.00	0.00
Надходження від операційної оренди	3040		0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095		24.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	162 498.00	222 432.00
Праці	3105	55 358.00	70 164.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	15 588.00	19 416.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	36 790.00	67 777.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	1 440.00	12 539.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	22 054.00	36 952.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	13 296.00	18 286.00
Витрачання на оплату авансів	3135	279 830.00	283 898.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	88.00	83.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		66.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	1 020.00	1 295.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	42 850.00	-34 300.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

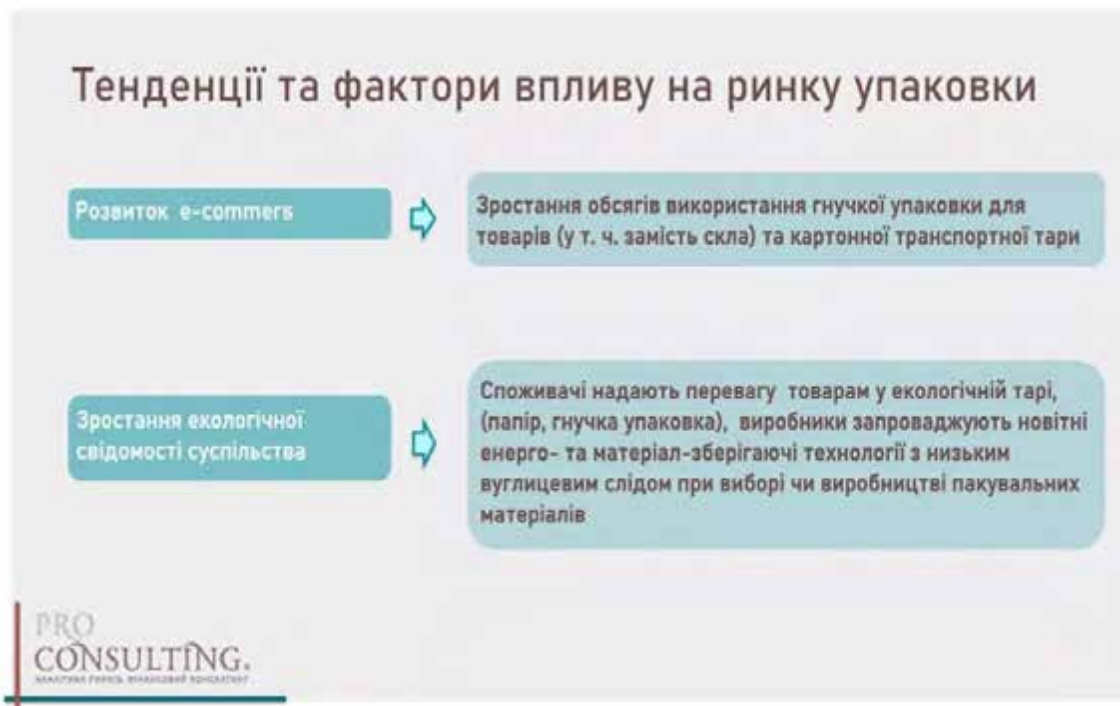
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205		0.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260		1 764.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0.00	-1 764.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305	69 463.00	118 386.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340	204.00	7 195.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350	103 900.00	82 551.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360	3 998.00	2 812.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390		7 395.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-38 231.00	32 823.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	4 619.00	-3 241.00
Залишок коштів на початок року	3405	5 745.00	9 194.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-21.00	-208.00
Залишок коштів на кінець року	3415	10 343.00	5 745.00

[28 Дані з <https://www.slideshare.net/Pro-Consulting/ss-259135074>]

Тенденції та фактори впливу на ринку упаковки

Нові вимоги до упаковки та концепції в дизайні

- Захист від несанкціонованого доступу та забезпечення тривалого терміну зберігання (гнучка упаковка, захисні стрічки)
- Мінімізація упаковки (відсутність кількох шарів пакувального матеріалу, поєднання функцій: етикетка = частина упаковки (система Top Close)
- Прозора упаковка (візуалізація стану продукції для покупця)

PRO CONSULTING.
АНАЛІЗ ТА ДИЗАЙН ПРАКТИКИ

[28 Дані з <https://www.slideshare.net/Pro-Consulting/ss-259135074>]